This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk http://books.google.com/

SÅNGER OCH SAGOR

FÖR

BARN.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

D 12614 ex. 9

MICKEL RÄFS FRIAREFÄRD

JEMTE

SÅNGER OCH SAGOR

FÖR

BARN

STOCKHOLM.

TRYCKT HOS G. HOGNER, 1851.

På N. H. Thomsons förlag.

Digitized by Google

Digitized by Google

"Se här," utropade fadren, der han omgifven af alla sina barn slog sig ned framför den smattrande qvällbrasan, under det mamma gick och syslade i köket, "se här, barn" — och nu framdrog han ur den vida nattrocksfickan det ena fullskrifna pappersarket efter det andra — "här vill jag ge er något vackert att läsa under helgen. Det är så kallade d i k t e r eller s å n g e r, skrifna af några bland vårt lands författare, hvilkas namn jag också utsatt under hvart och ett stycke. Sjelf har jag ur deras skrifter samlat ihop hvad som bäst kan lämpa sig för barn; och jag är förvissad att det skall göra er stor glädje, helst här fins mycket tänkvärdt, hvaraf både hjertat och förståndet kan ha sin uppbyggelse. När jag *var barn, fick jag ofta läsa sådane saker högt för mina föräldrar; och jag lärde mig äfven en hel mängd utantill, hvilket är på en gång nyttigt och nöjsamt, ty det gör icke allenast språket mera rent och smak-*

Digitized by Google

fullt, utan det skärper också minnet. Mamma kommer väl snart in — och då ska' vi be henne sjunga de vackraste af sångerna, ty de flesta äro satta i musik, och derigenom taga de sig ännu bättre ut.''

Dervid framtog han åter en bundt. ''Här,'' sade han, ''är ett par sagor: den ena om Mickel Räfs Friarefärd, beskrifven af en bland Englands störste författare, Bulwer. Jag kan försäkra er att det är en riktigt kostelig historia.''

''Ack, ack, ack!'' ropade barnen med en mun och klappade händerna af glädje, ''ack, hvad vi ska' läsa!''

De fingo nu alla papperen, och blefvo sedermera så trakterade af deras innehåll att de påstodo sig aldrig förr ha läst någonting så roligt: der fanns också saker i samlingen, hvilka lämpade sig såväl för de äldre som för de yngre. Då beslöt fadren, för att gagna och roa äfven andra barn, att i en liten bok låta trycka hvad han sålunda samlat.

Och det är denna bok som nu fins att köpa hos alla bokhandlare för 20 skillingar banko.

Innehåll.

Sånger:

Bonden Pavo.	sid.	3.
Sotargossens visa.	—	6.
Harpan.	—	7.
Flyttfåglarne.	—	9.
Gossen och Fågeln i bur.	—	13.
Emmas stjerna.	—	17.
Den gamle eken.	—	19.
Stjernorna (efter Arndt).	—	23.
Hvi suckar det så tungt uti skogen?	—	25.
Vårbäcken.	—	29.
Skördeqvinnans syn (efter Kind).	—	34.
Dalkullan.	—	37.
Skatorna.	—	40.
Kungen och Skomakaren.	—	45.
Fågelboet vid landsvägen.	—	49.

Digitized by Google

Det fjerde Regementet (efter Mosen). . . . . sid. 51.
Blommans lif. . . . . — 54.
Grindgossen. . . . . — 56.
Stockholmsflickan på landet. . . — 64.
Desertören (efter Vogl). . . . . . — 66.
Tvillingarne. . . . . — 73.
Dödskallen. . . . . — 76.
Pappersdraken. . . . . — 77.
Syskonen (*med planch*). . . . . — 79.

Sagor:

Mickel Räfs friarefärd (fritt efter Bulwer). . . . . — 83.
Stjernan. . . . . — 137.

Digitized by Google

SÅNGER.

Digitized by Google

Digitized by Google

Bonden Pavo.

Högt bland Saarijärvis moar bodde
Bonden Pavo på ett frostigt hemman,
Skötande dess jord med trägna armar;
Men af Herren väntade han växten.
Och han bodde der med barn och maka,
Åt i svett sitt knappa bröd med dessa,
Gräfde diken, plöjde upp och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Och med den flöt hälften bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Och af den slogs hälften ned af axen;
Hösten kom, och kölden tog hvad öfrigt.
Pavos maka slet sitt hår och sade:
"Pavo, Pavo, olycksfödde gubbe!
Tagom stafven — Gud har oss förskjutit!

Digitized by Google

Svårt är tigga, men att svälta värre."
Pavo tog sin hustrus hand och sade:
"Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Blanda du, till hälften, bark i brödet!
Jag skall gräfva dubbelt flera diken,
Men af Herren vill jag vänta växten."
Hustrun lade hälften bark i brödet,
Gubben gräfde dubbelt flera diken,
Sålde fåren, köpte råg och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Men med den flöt intet bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Men af den slogs hälften ned af axen;
Hösten kom, och kölden tog hvad öfrigt.
Pavos maka slog sitt bröst och sade:
"Pavo, Pavo, olycksfödde gubbe!
Låt oss dö — ty Gud har oss förskjutit!
Svår är döden, men att lefva värre."
Pavo tog sin hustrus hand och sade:
"Herren pröfvar blott, han ej förskjuter.
Blanda du, till dubbelt, bark i brödet!
Jag vill gräfva dubbelt större diken,
Men af Herren vill jag vänta växten."
Hustrun lade dubbelt bark i brödet,

Digitized by Google

Gubben gräfde dubbelt större diken,
Sålde korna, köpte råg och sådde.
Våren kom, och drifvan smalt af tegen,
Men med den flöt intet bort af brodden;
Sommarn kom, och fram bröt hagelskuren,
Men af den slogs intet ned af axen;
Hösten kom, och kölden, långt från åkern,
Lät den stå i guld och vänta skördarn.
Då föll Pavo på sitt knä, och sade:
"Herren pröfvar blott, han ej förskjuter."
Och hans maka föll på knä och sade:
"Herren pröfvar blott, han ej förskjuter."
Men med glädje sade hon till gubben:
"Pavo, Pavo, tag med fröjd till skäran —
Nu är tid att lefva glada dagar,
Nu är tid att kasta barken unnan
Och att baka bröd af råg allena!"
Pavo tog sin hustrus hand, och sade:
"Qvinna, qvinna, den blott tål att pröfvas,
Som en nödställd nästa ej förskjuter:
Blanda du, till hälften, bark i brödet!
Ty förfrusen står vår grannes åker."

Runeberg.

Digitized by Google

Sotargossens Visa.

Mitt arbete börjar i Herrans namn,
Då ännu den rike i hvilans famn
Om gårdagens njutningar drömmer.
Fast liten, föraktad och smädad han är
Den frånfallne gossen, har Gud honom kär:
Sitt fattiga barn han ej glömmer.
Vak upp och hör, du slumrande verld,
Att lyckligt jag slutat min farliga färd!

Min väg är så svår, min väg är så trång!
Jag trår ifrån höjden, att nedåt en gång
Få krypa till hvila i jorden.
Svart lägges jag väl ibland grafvarnes grus,
Men *hvit* står jag upp i det himmelska hus,
Der än jag vill sjunga de orden:
Vak upp och hör, du slumrande verld,
Att lyckligt jag slutat min farliga färd!

Sparre, P.

Digitized by Google

Harpan.

I ensliga stugan, en kulen qväll,
Steg Gunnar med bark ifrån skogen:
Till bröd skall den bakas på ugnens häll;
Men icke ett mjöldoft fanns i hans tjäll,
Och icke ett ax uppå logen.

Då kommo emot honom barnen två
Med bleknade kinder — de arma!
"Gif bröd åt oss, fader! — vi hungra så:
Ack, låt oss allenast en smula få" —
'Jag har intet: Gud sig förbarma!'

"När moder bars bort på den svarta bår,
Och ner under mullen dess kista
Blef gömd uppå vallen, der kyrkan står,
En kaka du gaf — den var vätt af din tår —
Säg, fader! o, var det den sista?"

Digitized by Google

'Ack, barn, jag har ingen att ge er i dag;
Men Gud skall i morgon väl sända
Den hjelp, vi förbida af hans behag.
O, varen blott stilla och nöjda som jag!
I morgon här bakas kanhända.'

Då tog han från mossiga väggen ner
Sin harpa — hvad makt i dess stämma!
De hungrande små icke klaga mer:
På infallna kinderna glädjen ler,
Och klangen kan plågorna hämma.

Med ansigtet bortvändt, att dölja sin tår,
Att icke sin ängslan förråda,
Nu fadren en muntrande polska slår,
Och barnen de dansa, och qvällen förgår —
Tills trötta de somnade båda.

Vid bädden af strå, der de slumrade än,
Då bad han: "O Gud! ifrån nöden
Befria dem du, alla lidandes vän!"
Det skedde. De vaknade aldrig igen:
Befriaren kom — det var döden.

Grafström.

Digitized by Google

Flyttfåglarne.

Se fåglarnes skara!
Till främmande land
De suckande fara
Från Gauthiods strand.
Med vädren de blanda
Sitt klagande ljud.
"Hvar skola vi landa?
Hvart för oss ditt bud?"
Så ropar den fjädrade skaran till Gud.

"Vi lemna med oro
De Skandiska skär.
Vi trifdes, vi voro
Så lyckliga der.
I blommande lindar,
Der nästet vi byggt,

Digitized by Google

Balsamiska vindar
Oss vaggade trygt —
Nu sträckes mot okända rymder vår flygt.

Med rosiga hatten
På lockar af guld,
Satt midsommarsnatten
I skogen, så huld.
Ej kunde vi somna —
Så däglig hon var —
Af vällust blott domna,
Tills morgonen klar
Oss väckte på nytt från sin brinnande char.

Ljuft träden då sänkte
Kring tufvor sitt hvalf,
Dem perlor beständkte,
Der törnrosen skalf.
Nu sköflad är eken,
Och rosen har flytt.
Af vindarne leken
I storm sig förbytt.
Af frostblommor hvita är majfältet prydt.

Digitized by Google

Hvad göra vi längre
I norden? — dess pol
Blir dagligen trängre,
Mer dunkel dess sol.
Hvad båtar att qvida?
Vi lemna en graf.
Att fly i det vida,
Gud vingar oss gaf.
Så varen oss helsade, brusande haf!"

Så foglarne qväda
På skyndande färd.
Snart mottar de späda
En skönare verld,
Der rankorna skälfva
I almarnes topp,
Der bäckarne hvälfva
Bland myrten sitt lopp,
Och lundarne klinga af njutning och hopp.

När grymt sig förbyter
Ditt jordiska väl,
När höstvinden ryter,
Gråt icke, o själ!

Digitized by Google

Det ler bortom hafven
Mot fågeln en strand —
På hinsidan grafven
Är äfven ett land,
Förgyldt af den eviga morgonens brand.

Stagnelius.

Digitized by Google

Gossen och Fågeln i bur.

Gossen.

"Säg, fågel, hvarför qvittrar du
Ej mer så gladt för mig?
När du var fri, jag hörde ju
Hvar morgon uppå dig."

Fågeln.

'Ack, gosse, när jag fordom sam
Uti det ljusa blå,
Då lekte jag, då flög jag fram
Med mina syskon små.

Jag var så nöjd, så glad, så säll,
Jag for från gren till gren;
Jag sjöng hvar morgon och hvar qväll
Min lofsång, öm och ren.

Digitized by Google

Jag fröjdades, ty jag var fri:
I rymden var min gång.
Nu är den ljufva tid förbi,
Och borta är min sång.'

Gossen.

"Men, fågel, när du älskar så
Att vara glad och fri,
Säg, hvarför ville du väl då
Hos mig en fånge bli?"

Fågeln.

'Ack, gosse, man är sällan nöjd
Med det, som ödet ger:
Man lemnar lätt en säker fröjd
För den, som lyser mer.

Jag satt uti ett träd och såg
Din bur, som öppnad stod,
Och inuti densamma låg
En drufva, röd som blod.

Digitized by Google

Jag bländades af drufvans sken:
Jag ville smaka den.
Jag flög i buren från min gren —
Och gallret slöts igen.

Nu sitter jag så tyst och ser
Hur verlden fröjdar sig,
Hur rosen blommar, solen ler,
Ack — icke mer för mig!

Hör vindens susning, flodens brus
Och mina bröders sång;
Och uti sommarnatten ljus
Jag klagar mången gång.'

Så fågeln sjöng. Men gossen log,
Och uti en minut
Den lilla dörren upp han drog
Och släppte sångarn ut.

Den frälste utaf längtan brann
Att hinna till det blå,
Men satte sig på gossens hand
Och sjöng melodiskt så:

Digitized by Google

'O, gosse! i din unga barm
Blott frid och glädje bor.
Din väg är ljus, din himmel varm;
Men — en gång blir du stor.

Då lemnar du din lugna stig
Och går till andra land.
Men glöm mig ej, och påminn dig
Mitt oförstånd ibland!

Lef hellre fri bland stormars lek
På nödens klippa hård,
Än såsom slaf vid vestans smek
I nöjets rosengård!"

Så sjöng den lille sångaren
Och flög mot solens gull.
Men gossen sprang sin väg igen,
Af sällsam längtan full.

Ruda.

Digitized by Google

Emmas Stjerna.

Jag gerna upp mot himlen ser,
När solen går i molnen ner;
Ty jag en liten stjerna har,
Som lyser der så skön och klar.

Den stjernan är min pappas blick.
Jag honom sjelf ej skåda fick:
På jorden hans besök blef kort;
När jag kom dit, så for han bort.

Hans öga följer mig ändå,
Hans vinkar nog jag kan förstå;
Ty jag har märkt att vissa dar
Så lyser stjernan mera klar.

Det var en dag, då jag ej gjort
Och tänkt detsamma, som jag bordt;
Det var en qväll — ack! just i går —
Då stod i pappas blick en tår.

Digitized by Google

Rätt sorgsen syntes stjernans mine,
Men jag drog genast för gardin
Och tänkte: Aldrig, aldrig ger
Jag himlen skäl att sörja mer!

Och säkert blef han åter glad,
Ty se'n, när aftonbön jag bad
Och slöt med några tårar den,
Då såg jag stjernan le igen.

Du, lilla stjerna, åt mitt lif
En spegel af din klarhet gif,
Att lugn jag alltid mot dig ser
Och aldrig rodnar, när du ler!

När bakom grafvens skumma tjäll
Min lefnadssol går ner en qväll,
Visst lyser du mig då till *den*,
Som är den faderlösas vän.

Böttiger.

Digitized by Google

Den gamle Eken.

Slägter såg jag komma och försvinna.
Ögonblickets barn, de liknat löfven,
Hvarmed våren smyckar mina grenar
Och dem hösten skakar från min krona.
Upp mot höga himlen når min hjessa,
Bugar ej för stormen, kan ej buga:
Styrkan vet ej buga sig för våldet.
Många solhvarf räknat våra strider:
Mycket ung jag var, då de begyntes.
Men jag stod den tid uti min faders
Skygd, och stödde de då späda grenar
Mot hans stam, som reslig steg mot himlen.
Se'n med tiden stödde jag mig sjelf.
Han gått hän; det är nu längesedan:
Kan ej minnas noga huru gammal
Jag då var; ty minnet gerna sviker

Digitized by Google

Den, som blott med sekler räknar åldern.
Tallen, som derborta står i hagen,
Mins jag, då han än var barn. Den tiden
Redan ofta månget moln sig hvilat
På min skuldra. Han är nästan lika
Hög, han nu, som jag. I många, många
Herrans år vi stått emot hvarandra,
Sett uppå hvarandra, till hvarandra
Våra armar sträckt, liksom till handslag.
Stode vi ändock ännu en liten
Evighet på jorden qvar, dock aldrig
Våra skilda händer sloge hop.
Månget menskobarn vid våra fötter
Framgått, hjertat fullt utaf en lumpen
Sorg och en än mera lumpen glädje,
Kommo, gingo, kommo åter; slutligt
Såg jag dem ej mera — kan väl tro att
Jorden gömmer dem och deras oro.
Jag står qvar och undrar hvad det lider,
Kommer en gång efter: känner huru
Styrkan sviker re'n de gamla senor,
Sedan märgen torkat i mitt inre . . . .
Ha! hvad ser jag? kommer icke någon
Der med yxan uti hand, att fälla

Digitized by Google

Tallen, gamle vännen, som jag älskat —
Hur han suckar vid hvart hugg! det dånar
Vida kring, och unga löfträdslunden
Bort vid näset svarar på hans suckar.
Och han vacklar redan . . lätt dock icke
Faller han; ty åren härdat kraften
I hans inre. Dock, hvem kan väl motstå
Lömska stålets egg, som afskär fotens
Senor? Men mot bröst och panna vågar
Sig det fega ej; de stå för högt.
Grekens saga talte om Achilles,
Hvilken blott i hälen kunde såras.
Nu han lutar — akta dig derborta,
Du med yxan, att ej fallet krossar
Dig, och så dig lönar nidingsdådet!
Hur han föll så tungt! det dånar icke
Högre, när en gång jag faller, jag.
Far då väl, du broder tall! Den siste
Utaf mina ungdomsvänner var du.
Ensam står jag nu, se'n du är fallen.
Du var ärrig, du, det är jag äfven:
Stammen ej är slät, som i vår ungdom,
Då de friska safter jemt fördeltes,
Och hvar fiber jemt var mjuk och spänstig.

Digitized by Google

Många stormar rasat kring vår hjessa,
Många åskor dånat i vårt öra,
Millioner aftonsolar våra
Stolta kronor klädt i eld och lågor;
Din är fallen — min väl följer snart.
Dock ej yxan skall den stolta störta,
Utan ljungelden, den himlaburne!
Sedan många Herrans år tillbaka
Lekte med hvarandra vi, men leken
Var dock af det allvarsamma slaget.
Han ej hittills vann på mig, men kanske
Att till slut ändock han bembär segern.
Kom då, blixt, och träffa gamle eken!
Han är trött att stå och vänta längre;
Och för himlaflamman vill han falla.
Hvad i lifvet sträfvat upp mot höjden,
Önskar sist att derfrån få sin död.

Bahr.

Digitized by Google

Stjernorna.

Och solen så glänsande höjde sig
Öfver verlden;
Och små stjernorna sade: "Vi följa dig
Omkring verlden!"
'Åh, nej!' svarar solen, 'blin hemma, j!
Små ögonen lätt kunde brända bli
Vid min eldiga färd omkring verlden.'

Och små stjernorna gingo till månen nu
Uti natten,
Och de sade: "Bland skyarne vandrar du
Uti natten —
Låt oss följa med dig! Ty ditt milda bloss
Ej bränner små ögonen ut på oss."
Och han tog dem till sällskap i natten.

Digitized by Google

Nu välkomne — måne och stjernor små
　　Uti natten!
J förstån hvilka känslor i hjertat gå
　　Uti natten.
Kom och tänden de himmelska ljusen opp,
Att jag glädtigt må svärma med fröjd och hopp
Kring de glänsande dalar i natten!

Carlén.

Digitized by Google

Hvi suckar det så tungt uti skogen?

Och liten pilt han sitter en kulen hösteqväll
Och leker tyst inunder gula linden:
Han ser hur ljusen brinna uti Gud Faders tjäll,
Och hör hur löfven prassla under vinden.
Men huru länge pilten i sina drömmar satt,
Allt mörkare blef lunden uti September-natt.
Då suckar det så tungt uti skogen.

Och liten pilt han lyssnade, blef hemsk uti sitt mod,
Och började att springa utåt leden.
Han tänkte stygga tankar och skrämde upp sitt blod,
Och vilsegick på ljungbeväxta heden.
Han tänkte uppå fader, på mor och syskon kär':
"Gud nåde mig, som liten är, om jag väl vore der!"
Då suckar det så tungt uti skogen.

Digitized by Google

Men månen träder stilla ur sönderbrusten sky
Och kastar silfvertäcket öfver jorden.
Och skuggorna förskräckta till bergens fötter fly,
Och trollena de flyga upp åt norden.
Och bergens toppar glimma; men skogen han är mörk,
Och ufven sjunger sorgesång i regnbegjuten björk —
Då suckar det så tungt uti skogen.

Och liten pilt han löpte utöfver vidan hed,
Och tänkte uppå mången gammal sägen.
Och himlens stjernor skredo, och natten led och led,
Men ej så träffade han rätta vägen.
"J blida stjernor alla uppå den höga stig,
J vissnade små blommor, o sägen, sägen mig:
Hvem suckade så tungt uti skogen?"

Men alla stjernor tego, och liten blomma teg,
Och pilten många bittra tårar fällde.
Så kom han till små elfvors tjäll. Med vinge-snabba steg
Han midt i deras lätta ring sig ställde.
"O j, som träden dansen på ljungbevuxen stig,
J skönaste små syskon, o sägen, sägen mig:
Hvem suckade så tungt uti skogen?"

Digitized by Google

Och liten elfvadrottning med fagra läppar log
Och smekte liten pilt på röda kinden.
'Gråt icke, vackra gosse, fastän du vilse drog,
Fastän du blef så hemsk inunder linden,
Men sätt dig här på tufvan å ljungbevuxen stig,
Och torka dina tårar, så skall jag säga dig
Hvem suckade så tungt uti skogen.'

'När natten sakta stiger utöfver land och sjö
Och dagens sorl begynner att försvinna,
Och vågen går till hvila inunder grönan ö,
Och alla vackra stjernor börja brinna;
Då blifver himlens båge så ren och spegelklar,
En här af goda englar så tyst derunder far
Och gråter silfvertårar öfver jorden.'

'Då ser i himlens spegel sin bild den arma jord,
Och finner sig så dyster och förkastad:
Hon täljer alla synder, all lögn och flärd och mord,
Hvarmed hon är se'n tusen år belastad.
Då far en dödens rysning igenom hennes merg,
Då bedja alla dalar, då bigta alla berg:
Då suckar det så tungt uti skogen.'

Digitized by Google

"Haf tack, du elfvadrottning, det glömmer jag ej mer,
Ej heller fruktar jag att hemåt vandra.
Se der — i månens strimma min rätta stig jag ser . .
Farväl! vi glömma icke brådt hvarandra.
Väl är jag mycket ringa, ej har jag gods och gull;
Men Herren vill jag lofva att aldrig för min skull
Det sucka skall så tungt uti skogen!"

Malmström.

Digitized by Google

Vårbäcken.

Hopp san! nu så är jag fri!
Lyckligt slapp jag ur min boja.
Vintren, i sin trånga koja,
Sad', jag skulle hemma bli.
Nej san! sad' jag.
Derpå en dag
Utur hans glugg
Sprang jag i mjugg,
Klättra' så fermt utför fjällisens vägg:
Stundom jag höll mig i klippornas skägg.

Tänk, hvad verlden dock är skön!
Ser man på! der ner i dalen
Blomstrar redan pil'n och alen:
Hela nejden står helt grön.
Hopp san! Se så!
Hej! låt det gå

Digitized by Google

Utför hvar brant!
Det gick galant.
Här uppå gröngräset, munter och rapp,
Vill jag med vindarne springa i kapp.

Hvad är det för pip jag hör?
Vill mig, hvad flax med vingar?
Ha! det trasten är, som svingar:
Han rätt täcka drillar gör.
Tänk, att hans sång
Lifvar mitt språng
Hopp san! Se der,
Åter besvär!
Är det vintren, som går i mitt fjät?
Mig vill han taga — jo pytt, får han det!

Hm! det gamla drifvor är,
Tänka sätta mig i klämma!
Fåfängt dock, att de mig skrämma;
Ej respekt för dem jag bär.
Drifvor, god natt!
Ha! hvilket spratt:
Under jag kröp,
Stundom dem nöp!

Digitized by Google

Nu är jag åter helt fri på min fot.
Pah! der en gärdsgård mig grinar emot.

Farbror gärdsgård! låt bli mig!
Kors, att farbrors skägg re'n grönskar!
Käre! hör nu hvad jag önskar:
Låt mig gå min jemna stig!
Se der, en äng!
Dit uti fläng,
Hurtig och snar,
Genast jag far.
Åt mig små flickor der nicka så godt!
Kjortlarne skifta i snöhvitt och blått.

Tjenare, j fröknar små!
Törs jag kyssa er på handen,
Röra vid de blåa banden,
Klappa kindren då och då?
Får liten bäck,
Munter och käck,
Dansa med er —
Ödmjukt han ber —
Kanske en vals eller en menuett?
Båda han dansar behändigt och lätt.

Digitized by Google

Gammalt folk, som kullen der,
Rustibus alltjemt mig kallar.
Rår jag för, att blodet svallar
Och att jag är yr och kär?
Hjertat det går,
Pickar och slår
Endast för skämt,
Jemt, jemt, jemt, jemt.
Uff! skall man hänga då läppen så der,
Gråta och lipa vid minsta besvär?

Sjön han är en dummer gös,
Jemt i bo han går och kurrar,
Fräser stundom upp och murrar . .
Hjelpe Gud! jag tror, jag nös —
Jag åter, jag
Kan med behag
Dansa i ring,
Hoppa ikring,
Uppför och utför båd backar och berg:
Derför jag har en så lefvande färg.

Nu är vårens sköna tid:
Nu man allt bör se och njuta.

Digitized by Google

Snart kanske mitt lif skall sluta
Under sommarns heta strid.
Solen blir varm,
Ängarnes barm,
Under mitt lopp,
Bränner mig opp:
Strålarnes kyssar förblekna min mund,
Och jag förtvinar i sommarens lund.

Dahlgren.

Digitized by Google

Skördeqvinnans Syn.

Vid åkerns rand, en sommardag,
Med blygsamt skick och fromt behag
Satt skördeqvinnan rörd och såg
Uppå det kära barnet ned,
Som stilla och i menlös fred
I vaggan af dess sköte låg.
Med fingrar små det leker tyst,
Af fridens Gud i halfsömn kysst;
Det sofver re'n — och modren strax
Står varsamt upp, knappt vågar hon att andas:
Kring kärfven med de gyllne ax,
Hvari små åkerblommor blandas,
Hon breder hvita halsduken
Till säng åt lilla sofvaren.
Hon binder lös sin sommarhatt
Till tak mot solens middagsbrand:

Digitized by Google

De långa, dunkla lockars natt
Fäst's upp med van och snöhvit hand;
Och hunden trogen står på vakt
Vid hennes bud och vink: "gif akt!"
Till arbet' skördeqvinnan går,
Mång' sidoblick dess älskling får,
Som slumrar uti englaro
I lilla kärfvehyddans bo,
Der högt från himlen lärkan klingar
Och fjäriln hviftar silkesvingar. . .
Dess möda nått sitt slut,
Och trägna skäran ändtlig hvilar:
Re'n halfvägs till sitt barn hon ilar,
Då hunden till dess möte kom
Med sällsamt skall och vände om —
Och som hon hastar mer och mer,
Förvånad hon på afstånd ser
Ett himlapar, ett par af englar,
Med kronor och med liljestänglar,
Som konstnärns pensel målar dem
Vid krubban uti Bethlehem.
På böjda knän de lågo stilla
Vid hufvudgärden hos den lilla
Och rörde rosenläppar små

Digitized by Google

Till bön, med tår i ögon blå.
Men som hon nalkas närmare,
Med vindens flägt bortblåsa de . . .
Till hyddan tyst hon återgår
Med barnet och en aningstår.

Men knappt öfver tegen drog qvällvinden sval,
Förrn barnet togs upp ibland englarnes tal.

Ingelman.

Digitized by Google

Dalkullan.

Vid sin utvandring.

Hvad det kostar på
Från sin hydda gå,
Afsked af de sina taga,
Gammal mor och far
Lemna hemma qvar,
Som ej orka fjerran draga!
Och när kyrkans torn vid elfvens fagra strand,
Likt en helig syn, sig gömt i molnets rand,
Hvad det kostar på
Från sin hydda gå,
Afsked af de sina taga!

Men med bleka drag
Hungern dag från dag
Är en grym tyran att lida:

Digitized by Google

Han förjagas ej
Såsom fordom — nej —
Vid den store Gustafs sida,
Då bland våra berg han sökte värn och skygd.
Minnet lefver än af våra fäders dygd.
Men med bleka drag
Hungern dag från dag
Är en grym tyran att lida.

Mina blåa berg,
Der i skiftad färg
Solen sina strålar bryter,
Mitt farväl jag ger:
Hemmets del alltmer
I ett slättland sig förbyter.
Rika lador stå kring by och herregård;
Men jag älskar mer, i gömda dalars vård,
Mina blåa berg,
Der i skiftad färg
Solen sina strålar bryter.

Såsom sparf på qvist,
Under nöd och brist,
Utan tak, hvar får jag hvila?

Digitized by Google

När, från tjäll till tjäll,
Jag i kulen qväll
Får i kapp med nordan ila,
Spörjande: "Hvem lånar hus åt barnen små,
Och en kärfva halm i vrån att hvila på?"
Såsom sparf på qvist,
Under nöd och brist
Utan tak, hvar får jag hvila?

Jo, vid nödens tår
Månget hjerta slår
Öfverallt att sig förbarma;
Mången vänlig hand
Kring det vida land
Bryter kakan åt den arma.
Samariten är ej fjerran mer än förr:
Se, han öppnar än för mig sin byddas dörr.
Ja, vid nödens tår
Månget hjerta slår
Öfverallt att sig förbarma.

Euphrosyne.

Digitized by Google

Skatorna.

Hvarje höna i byn,
Liksom lärkan i skyn,
Hör man prisas i tal och i sång;
Men på allemans gator
Ska *vi*, stackars skator,
Förföljas med buller och bång!

Vårt oroliga lif
Är ett idkeligt kif,
Just ett lif mellan strid och reträtt:
Knappast hinna vi födas,
Förrän vi förödas
På alla upptänkliga sätt.

Ingen frid, ingen ro!
Vi må bygga vårt bo
Högst i asparnes lummiga topp;

Digitized by Google

Våra käre små ungar,
I berg och i dungar,
Dock snuktas af pojkarne opp.

Men vår sorg går förbi!
Menskan likna ej vi,
Som i motgången är som ett våp.
"Verlden måste så vara!"
Bland skatornas skara
Fins ingen, som är misantrop.

Uti verksamhet jemt
Ta vi mödan för skämt,
Ty vår dag flyktar lättare då.
Uppå taken vi sitta
Och knacka och titta,
Se efter hvar mat fins att få.

Vår natur är ej skygg:
Vi på ungkalfvens rygg
Hoppa djerft under högljudda skratt.
Ingens husfrid vi störa,
Fast ofta vi göra
Bror katt och bror hund månget spratt.

Digitized by Google

Och eptit ha vi fått:
Hvar det fins något godt,
Der är skatan en framfusig gäst.
Så förskaffas vår föda
Förutan all möda,
Dock sker det med lifsfara mest.

Om vi stjäla ett bär,
"Hela verlden" det är —
Straxt vi ha att befara ett skott.
Väl är stölden uppsåtlig,
Men tycks dock förlåtlig:
Vi ha intet rättsbegrepp fått.

Smyg dig varligt, herr skytt!
När det smäller, vi flytt,
Under skratt åt ditt lömska försök.
Stå der vackert — och titta!
Vi oskadde sitta
Och se på den hvirflande rök.

Nöden har ingen lag,
Och vi hungra hvar dag;
Må vi då resonera så här:

Digitized by Google

Den, som fått sina håfvor,
Bör också ha gåfvor
För nästan, som fattiger är.

Det kan hända ibland,
Då vi fått lite grand,
Att det blir något öfver ändå —
Detta sparas och gömmes:
Ej morgonda'n glömmes.
Vi se ej, om menskan gör så . . .

Ack, vi finna, min själ,
Ej det ringaste skäl
Att vi jemt ska så hatade bli!
Vi ä' glädtiga gäster,
Som torfvan ej fäster:
Der menniskan är, der ä' vi.

På hvarendaste plats,
Så i by som palats,
Svingar någon af skatornas flock;
Och i skogen och gården
Plä vi hålla vården —
På ljungheden träffas vi ock.

Digitized by Google

Vi spå "främmande" jemt,
Och de komma bestämdt,
Då det spås af *vårt* erfarna skrå:
Icke kaffe't i koppen,
Ej gikten i kroppen
För tanterna säkrare spå.

Så, i slask och i tö
Och i köld och i snö
Man alltid en skata dock ser.
Vi ä' ständigt desamma:
Vi skratta och glamma,
Ta da'n sådan, Gud den oss ger.

Vi bli gamla och grå,
Men vi skratta ändå
Lika hjertligt, som vi gjorde förr.
Och det qvittar oss lika,
Om skytten skall spika
Vårt lik öfver stallväggens dörr.

Carlén.

Digitized by Google

Kungen och Skomakaren.

Ingen vördar mer vår kung,
Hvarken gammal eller ung,
Än *jag* gör det.
Men jag byter ej min syl
Mot hans spira, ej min pryl.
Mån' jag bör det? . . . . :,:

Kungen i sitt stolta slott
Vill, men kan ej göra godt
Emot alla.
Jag gör skor åt en och hvar,
Som kontanta medel har
Att påkalla. . . . . :,:

Klädd i äkta gullgalon
Sitter kungen på sin thron
Prydd med krona.

Digitized by Google

Min råck vadmal, böxen skinn,
Stolen träd, nattmössan min
Hufvudbona. . . . . :,:

Uppå kungens gyllne fat
Ligger fin och liten mat,
Mest sirater.
Ur en stor krukmakar-skål
Äter jag båd fläsk och kål
Och potater. . . . . :,:

Kungen ofvanpå sin fisk
Sköljer vatten, vin och slisk
Genom strupen.
När jag första tuggan fått,
Tycker jag, han gör så godt
Gamla supen. . . . . :,:

Kungen bråkar ofta mer
Med en trögkörd stats-sekter,
Än han gitter.
Laskar Mårten sömmen med,
Får han spannrem med besked
Så han spritter. . . . . :,:

Digitized by Google

Blåser fienden allarm,
Måste kungens vända arm
Ut med svärdet.
Jag blir hemma, der jag bor,
Och betal's för kommiss-skor
Öfver värdet. . . . . :,:

Jag ber Gud: "O, Herre, gif
Kungen långt och lyckligt lif,
Magt och ära!"
Dock en gång båd han och jag,
Kanske just på samma dag,
Svepning bära. . . . . :,:

Konstnärn öfver kungens ben
Hvälfver marmor-mausolén
Till hans minne.
På en kyrkgård, längst vid dörrn,
Står att läsa i ett hörn:
Mäster Pinne. . . . :,:

Ännu efter tusen år
Kungens namn i boken står

Digitized by Google

Prisadt, hädadt.
Efter ett — två eller tre —
Tiga alla lymlarne,
Som *mig* smädat. . . . . :,:

Wadman.

Digitized by Google

Fågelboet vid Landsvägen.

Lilla fågel, hvarför byggde du
Vid den stora vägens larm din hydda?
Var din djupa skog ej sval och ljuf,
Stodo ej dess björkar löfbeprydda!
Lyste icke morgonrodnan der
Lika blid och tjusande som här!

Bäckens tysta silfverbölja sam
I de långt, långt bort belägna dalar;
Här med buller åker flärden fram
Sina tunga, jernbesmidda salar.
Lugn och stillhet var den gömdes lott;
Arma fågel! här bor fruktan blott.

Hvarför bytte du mot parkens doft
Dammet kring den nötta vägens gränser?
Hvarför älska mer ett härjadt stoft,
Än den färgprakt, som i lunden glänser?

Digitized by Google

Hvarför, för att skåda verldens strid,
Offra upp din obemärkta frid?

Synes dig ej dagen ofta lång,
Innan nattens lugn ditt tjäll besöker?
Klappar ej ditt hjerta mången gång,
När ett dån sig närmar och föröker?
Lyfter du ej ofta nog förskräckt
Vingen öfver dina späda sträckt?

Bodde du i fjerran lund ändå!
Ingen oro der ditt hjerta röjde,
Ingen fruktan skrämde der de små,
Om du äfven nå'ngång borta dröjde;
Ty för dem naturens stillhet der
Vore hvad din lätta vinge är.

Fågel, fågel! när de späda snart
Börja sina fjädersegel lyfta,
Led då utan tvekan deras fart
Till en nejd, dit inga stigar syfta!
Bygg — och lär dem bygga der i ro
Nästa sommar hvar sitt lilla bo!

Runeberg.

Digitized by Google

Det fjerde Regementet.

På knä i Warschau tusen gingo eden:
I detta krig vi lossa ej ett skott!
Till Blachfeld upp! Låt trumman gå! Slut leden!
Vi gripa an med bajonetten blott.
Och hvar en trogen Polack ännu fins,
Han stolt det fjerde regementet mins.

Och när vi så vid Praga blodigt stridde,
Har ingen enda lossat än ett skott;
Och när i Ryssens led vi dödar spridde,
Var det med krut? — nej, bajonetter blott.
O, spörjen Praga! Praga ger besked,
Hur tappert fjerde regementet stred.

Och när vår ovän se'n vid Ostrolenka
Lät tusen eldgap spruta dödens bloss,
Att i hans *hjerta* våra uddar sänka,
Med bajonetten väg vi bröto oss.

Digitized by Google

O, spörjen Ostrolenka om vårt mod!
Der glänste våra spjut i sol och blod.

Och många tappra mannahjertan brista,
Dock blef vårt vapen bajonetten blott;
Och mången strid mot ödets makt vi mista,
Dock hade ingen lossat än ett skott.
Der Weichselns vatten flyr mot hafvet rödt,
Der har det fjerde regementet blödt.

O, *ve!* det qvides i palats och koja —
Det svarar *ve!* i söder och i nord!
Vårt land på nytt är smidt i jern och boja:
Det fins ej mer ett *Polen* på Guds jord.
Hvar man, som ej är död, är fågelfri
Af regementets sista kompani.

Farväl, j bröder, som fått glade stupa
På ärans fält med ännu måttadt spjut!
Vi lefva än — men såren äro djupa
Och med vår frihet är det evigt slut.
O, Gud i himlen! snart är det förbi
Med regementets sista kompani.

Digitized by Google

En dimmig qväll från Polska sidan stanna
Sju grenadierer invid Preussens gräns,
Med friska ärr, med moln-omtöcknad panna —
"Wer da?" det skallar: fästningskedjan späns.
Då svarar *en:* "i landsflygt drifna hit,
De sista sju af sista kompanit."

Böttiger.

Digitized by Google

Blommans lif.

På äng så grön vid klara silfverbäcken
En snöhvit lilja, skön och nyssfödd, stod
Och vaggades af ambravind från häcken,
Och öfvergöts af morgonstrålars flod.

Då från en öcken kom med vilda lockar
Kring hotfull panna och bedräglig blick
En vederstygglig man, som blomman plockar,
Och derpå åter till sin öcken gick.

Der i den heta sanden, utan skugga
För solens brand och utan bäck och rot,
Han henne sätter. Inga tårar dugga
Om natten der från stjernors silfverklot.

Men vinden flyger kring med eld till vingar
Och pustar qvalmig död ur svartklädd natt;
Och giftig orm med mordisk blick der slingar
En vacker rygg guldskimrande och glatt.

Digitized by Google

Ej länge dröjde, förr'n i denna öcken .
Den arma blomman bränd och vissnad stod.
Då steg på himlen opp en åskas töcken,
Som blixten klöf — och föll så regnets flod.

Sig åter höjde då förtorkad stängel,
Af snö och silfver liljans krona sken;
Som balsamflägt från munnen af en engel,
Föll vind på bladen, svalkande och len.

Vet du hvem blomman är? Hon är ditt hjerta.
Och mannen? Synd. Men öcknen är vår jord.
Det åskmoln, som steg upp, från Gud en smärta;
Och regnet, som gaf lif, det är *Guds ord.*

—*kd.*—

Digitized by Google

Grindgossen.

Menskoskara! huru mulen,
Missnöjd båd med regn och dam,
Sorgsen som ett moln och kulen,
Far du vägen fram!
Glad i solsken, regn och vind,
Bor jag här att öppna grind.

Tittar ut, när mig behagar,
Ur min lilla kojas glugg,
Vid hvars ljus jag middag lagar
I min kopparmugg;
Väntar längtande på dig,
Vill en slant förtjena mig.

Mor är död; och hemma ligger
Far så sjuk, har ingen själ
Hos sig — men förrän jag tigger,
Svälter jag ihjel:

Digitized by Google

Nöjd jag här, fast hungrig, går;
Rik, om jag en styfver får.

När du kommer, se! jag springer
Lätt och lustig som en hind,
Glömmer bort mitt kylda finger,
Öppnar tunga grind,
Håller fram min gamla hatt,
För att få en ringa skatt.

Fort till grinden! utför backen
Åker hit vår sockenprest,
Gnuggar näsan mot fotsacken,
Snarkar som en häst;
Kragen, oppåt nacken vänd,
Står i vädret styf och spänd.

Tömmen släpar ner på hjulet,
Hästen lunkar, trygg och van.
Herrn kör fast! Hur är det vulet?
Vakna, herr kaplan!
Se, nu rör han sig . . ja, men
Somnar in på stund igen.

Digitized by Google

Midt på blanka, ljusa dagen,
Fast omkring oss grönskar allt,
Sofver han, så makligt dragen,
Som en säck med malt!
Det är tungt att vara lärd,
Märker jag, i denna verld.

Se, en bonde i en kärra
Kommer nykter, gnolar tron.
Gumman efter, grann vasserra,
Skall till stan med kon.
Åter upp med grinden då!
Nu kan hatten sitta på.

"Här skall du en styfver få dig . .
Proh då, brunte, vill du stå!
Mor, du hade slanten på dig,
Den skall gossen få."
'Far, den gaf jag bort i jåns
Der vid grind åt lilla Måns!'

"Ur vår matsäck då en beta
Bröd skall du åt barnet ge!

Digitized by Google

Det är tråkigt, skall du veta,
Att en hungrig se.”
Gud välsign’ er, mor och far!
Mycket ger den litet har.

Brunte går och gubben trallar,
Gumman motar på sin ko.
Mången, som sig lycklig kallar,
Har ej *deras* ro,
Skryter ofta utan fog:
Ingen nöd, när man har nog.

Hopp! der kommer re’n en annan . . .
Hvilka don och hvilket spann!
Grymt han sneglar, skrynklar pannan,
Är visst handelsman;
Öppnar läppen, som med tvång:
”Jag skall ge dig *nästa gång!*”

Nästa gång, en skälm! att skrämma
Skammen bort, han passar bäst;
Är betjent hos de förnäma,
Heter ock: *Härnäst!*

Digitized by Google

Han far ofta här förbi;
Vore jag den skälmen fri! —

Med en blomsterkorg en flicka
Går till stan, så varm om kind.
Ack, hur vänligt skall hon nicka,
När jag öppnar grind! . .
"Tack, min lilla bror! Se, jag
Ger dig lof, en blomma tag!"

Jag kan ingen af dem taga,
Ty det hör mig icke till;
Alla lika mig behaga,
Gif mig den du vill!
"Här, en sippa." Huru skön
För en liten tjenst min lön!

Att bebåda ljusa dagar,
Hon ur mörka gömman gick.
Skam få den, som sig beklagar,
När han sådant fick!
Men den vackra flickan går . . .
Henne mins jag många år.

Digitized by Google

Lilla gök i skogens toppar!
Du, som nu från qvist till qvist
Der emellan träden hoppar,
Säg mig det förvisst:
Får jag sådan fästmö? — du,
Vill du svara mig? . . . "Kucku!"

Kors, vår länsman — se, med sporrar,
Fast han åker! Röd och trind,
Arg som vargen, hör han morrar:
"Pojke, opp med grind!
Kan du ej arbeta, säg?
Stå ej här och tigg på väg!"

Kunde jag arbeta bara,
Säkert icke här jag stod!
Krafter fattas; ingen fara
Är det med mitt mod.
Ingen jag om något ber,
Men jag tar hvad man mig ger.

Nå, i dag är tjensten trägen!
Ack, der kommer *han* igen,

Digitized by Google

Som jemt rider här på vägen,
Ser åt himmelen;
Alltid ängslig, såsom om
Busen efter honom kom.

Honom känner jag, den unga
Herrn, som vackra visor gör.
Men den, som är karl att sjunga,
Glad han vara bör;
Annars är ett bösseskott
Mera värdt än diktarns lott.

"Här, min gosse, hela knippan
Slantar, som i fickan är!
Gif mig du i stället sippan
Du i handen bär!" . .
Om herrn kunde henne få,
Blefve han ej glad ändå.

Denna blomma, detta stycket
Bröd blott har i dag jag fått;
Och nu ger herrn mig så mycket,
Mycket, mycket godt:

Digitized by Google

Men låt mig få sippan qvar,
Och tag annars allt jag har!

"Så farväl!" . . Nej, bida, bida,
Herre! här är blomman — Hej!
Det var necken till att rida,
Så han hör mig ej . . .
Men han kommer snart igen;
Och då ger jag honom den.

Kunde jag arbeta bara,
Såg jag aldrig sorgsen ut;
Skulle glad som lärkan vara,
Sjunga hvar minut;
Såsom hon, med hvarje ljud
Fröjda mig och prisa Gud!

v. Zeipel.

Digitized by Google

Stockholmsflickan på Landet.

Om landet sjunga skalderna så skönt,
Att det ger fröjd åt fursten och åt trälen.
På ängen är så blommigt och så grönt,
Det smeker ögat och det gläder själen.
Men, ack — jag blir så våt om mina skor,
Och får i sällskap gå med gäss och kor!

I lunden susar vårens friska fläkt,
Gud sjelf från himlen honom säkert sänder;
Och tusen fåglar sjunga der så täckt,
Att aspen klappar med små gröna händer.
Men, ack — de myggorna så sticka mig,
En näsvist nog på näsan sätter sig!

Vi gingo till en silfverkällas brädd,
Så klar och vacker spegel såg jag sällan.
Uppå dess ram, med sammetsmossa klädd,
Jag knäföll för min syster uti källan.

Digitized by Google

Men, ack — en hop af grymma myror kom,
Och jag förskräckt från källan vände om!

Den trefliga midsommarsafton kom,
Majstången blef med band och blommor sirad,
Småfröknarna med bönder svängde om,
Och qvällen blef med öl och tårtor firad.
Men klockarn gned en obarmhertig bas —
För Pelles tag min klädning gick i kras!

Och hösten kom med vilda stormars lek,
I skyars dok sitt anlet solen gömde,
Och fjäriln dog, och rosens kind blef blek;
Och om min egen höst hvar natt jag drömde.
De andra tänkte blott på korf och slagt —
Och ingen gaf på Stockholmsdamen akt!

Mathilda.

Digitized by Google

Desertören.

"Fort säg," — så ryter kapitén —
"Hvart rymde du? hvarför?
Bekänn och våga ingen lögn!
Hvi blef du desertör?"

"Att brott uti min handling låg
Jag ej mig föreställt:
Jag kunde ju ej liknöjdt se
Min moder dö af svält.

En enda åker har hon blott,
Den plöjdes förr af mig;
Men se'n jag for, hon ingen har,
Som dermed hjelper sig.

Förgäfves tiggde jag och bad
Om permission, så kort;
Till slut jag emotstod ej mer
Min känsla, flög dit bort.

Digitized by Google

Min mor är hjelpt. Nu är jag här
Tillbaka i mitt led.'
Rekryten så — kaptenen se'n
Sig yttrar mörk och vred:

"Soldaten får ej följa blindt
Sin håg, sin känslas kraf;
Ty lydnad är det främsta bud,
Som disciplinen gaf.

Ditt val stod fritt: båd brott och straff
Du kände ganska väl.
Med femti prygel umgäll nu,
För denna gång, ditt fel!"

Marterad under gisseln, led
Den arme tusen qval;
Men icke något smärtans ljud
Ifrån hans mun sig stal.

Dock föll ifrån hans öga blå
En enda glödhet tår;
Den fälldes för hans moders skull,
Ej för hans egna sår.

Digitized by Google

Och väl han tjente, som förut,
Och nitisk, trogen var;
I hela regementet fanns
Ej någon bättre karl.

Men året gjorde snart sin rund,
Och åter blef det vår.
I allas ögon lyste fröjd,
I hans blott qvalets tår.

Allt lugn är flydt: uti hans bröst
En ängslig längtan bor —
Och innan sjelf han vet det, är
Han åter hos sin mor.

Och torfvan plöjs med kraftig arm,
Med sonlig, villig håg.
Se'n ilar han tillbaka dit,
Der regementet låg.

Dock fruktansvärdt tar honom mot
Kaptén i vredesmod:
"Din skurk! jag skall väl kyla af
Ditt alltför heta blod!"

Digitized by Google

Vid trummors ljud nu hvina spön
Kring honom utan tal.
O, arma moder, om du såg
Din älsklings grymma qval!

Sju gatloppshvarf han sprungit re'n,
Stumt flämtande och matt;
Då sjönk han kraftlös ned och blek:
För ögat var det natt.

Han vaknar på ett lasarett,
I feberplågors glöd.
Han blef dock frisk . . o, hvarför fann
Han icke här sin död?

Se'n fyller han som förr sin pligt,
Försummar ingen stund;
Han exercerar alla dar,
Han postar, gör sin rund.

Men ack, vid vårens första flägt
Han trifs ej längre der.
Instinkten, känslan, styr hans fjät
Och — hos sin mor han är.

Digitized by Google

Der är han säll — för hennes skull
Han sträfvar, lider nöjd.
Han plöjer åkern; och hans svett,
Hans möda är hans fröjd.

Då plötsligt hörs der vapenklang
Vid plogen, rundtomkring . .
Från sonlig pligt han föres bort
I bajonetters ring.

I bojor sluts den arme snart,
I häktets dystra borg.
Han gråter — ej för egen nöd,
För modren är hans sorg.

Och domen föll; den lydde: *död!*
Det fanns ej nåd, ej hopp.
Tre dagar endast stodo qvar
Utaf hans lefnadslopp.

Men när den tredje morgon gryr,
Så öppnas fästets port.
En trupp marscherar, mörk och tyst,
Till en aflägsen ort.

Digitized by Google

En yngling, skön, men blek och tärd,
De föra mellan sig.
"Min mor, min mor! hur skall dig gå
Se'n jag rycks bort från dig?"

Och bittra tårar flöto ned
Ifrån hans ögon blå.
"Ack, kunde jag blott rädda dig,
Hur gerna dog' jag då!"

Nu gjordes halt. Man bindeln knöt;
Han tog den likväl från.
En blixt, en knall — och i sitt blod
Låg död den bäste son.

När vårsol smälter drifvan opp,
Den gamla ängsligt spör:
"Hvar är min son? hvar är mitt hopp?
Han dröjer . . o, hvarför?"

Digitized by Google

Men ingen kom — och osådt var
Det lilla åkerfält.
Snart fanns ej bröd hos henne qvar;
Den arma led af svält.

Då bad hon under hungrens qval:
"Ack, Herre, gif mig bröd!"
Och till sitt bord i himlars sal
Gud Fader henne bjöd.

Æ.

Digitized by Google

Tvillingarne.

Kring en liten enslig stuga,
Byggd af ris på klippans häll,
Skogens höga toppar buga
I den tysta helgdagsqväll.
Re'n hörs aftonklockan klämta :
"Sofven sött, o mina små!
Mamma skall åt bygden gå,
Mödans lön till Sönda'n hemta —
Sofven sött, o mina små!"

Mamma gick. Blott Sven den lilla,
Fem år gammal, hemma var;
Och i vaggan, ljuft och stilla,
Slumrade ett tvillingpar.
Några kol, som månen bleka,
Skimrade på spishälln än . .
"Ack, så roligt," sade Sven,

Digitized by Google

"Att med granna stjernor leka!
Mamma är ej snart igen."

Leende, i vrån han finner
Än en knippa torkadt ris;
Hastigt fladdrande hon brinner
I den lilla hyddans spis.
Stormen, yr i hvirfvelflockar,
Bräckta rutan sönderslog.
Furan trygg åt larmet log,
Skakade med silfverlockar
Kronan i den höga skog.

Redan flögo hyddans bränder
Gnistrande från topp till topp;
Då till himlen, på Guds händer,
Buros tvillingarna opp.
Modren kom — i kulna vinden
Sven, förstelnad, blek och rädd,
Dignad låg på drifvans bädd
Med en frusen tår på kinden:
Snart i dödens snöfärg klädd.

Djupt var qvalet, hemsk var natten!
Stormen öfver liket hven.

Digitized by Google

Modren fann den sökta skatten,
Ack, de innebrändas ben;
Sjönk till dem med brustet hjerta . . .
Kärlek! Skaparns hemlighet,
Himlarnas lycksalighet!
Afgrundsdjupet af din smärta
Blottar dock din evighet.

Morgon kom — det ringdes samman.
Döende hon blickar då
Opp till skyn. Ur purpurflamman
Englaljud dess öra nå:
"Bland Guds valda helgonskara,
Att hans ögon skåda få,
Mamma, kom till dina små!
I Guds stjernegårdar klara
Vi som späda liljor stå."

Euphrosyne.

Digitized by Google

Dödskallen.

På kyrkogården en gång,
I midsommarsnatten vid trastens sång,
Jag såg,
I en rosenbuske en dödskalle låg.
Der föllo de mörka, skuggande blad
Kring kala hjessan, som lockars rad;
Två rosor, som böjdes för nattlig vind,
De gåfvo den hvarsin blommande kind;
Två tindrande lysmaskar gjöto sitt sken
Ur ögonhålornas hvälfda ben:
De hade derinne tagit sitt hus
Och vände, som ögon, sitt blåa ljus.
Jag ryste vid synen — en fjäril flög opp
Och förde mot himlen min blick och mitt hopp.

Grafström.

Digitized by Google

Pappersdraken.

"Kom, Fanny, och se, när jag springer,
Hur präktigt den stiger och far!
Dock midt i sin flygt, med ett finger,
Till jorden igen jag den drar."
Med tråden i handen, så stolt och så glad,
Han förde det vingade blad.

I stormen, med flygande lockar
Och ögonen lyfta åt skyn,
Han sprang öfver stenar och stockar,
Och följdes af barnen ur byn,
Och bragte, ju mer emot vinden han lopp,
Dess högre sin flygare opp.

'Skönt!' ropade Fanny, 'så sväfvar
Den snöhvita dufvan, jag har.
Men akta dig, Edvin! jag bäfvar . . .
Du glömmer dig sjelf, der du far.'

Digitized by Google

Han föll vid de orden; men samma minut
Uppstod han, och sprang som förut.

"En bild af det menskliga lifvet!"
Utlåter sig fadren härvid.
"Ett blad åt oss alla är gifvet,
Att föra mot stormen i strid.
Med ögat åt höjden, ej släpp det, om än
Du fölle: blott res dig igen!"

Hur bladet sig höjde och sänkte,
Såg Fanny, och skärpte sin blick.
Ett F, som mot solen der blänkte,
Nu först hon i ögonen fick.
"Så sväfvar, hur länge?" (det var hennes ord)
"Min själ mellan himmel och jord . . . "

Han sjelf, som det ritat, nu kände
En anande skräck vid dess flygt,
Och hastigt tillbaka sig vände,
Då tråden ur handen blef ryckt.
Försvunnet var bladet — ej fanns det igen,
Blek stod han och såg på sin vän!

Franzén.

Digitized by Google

Syskonen. *)

Der inne i kojan låg modren på bår,
Och fadren i grafven, se'n långliga år.
Och qvalmig var dagen och himmelen dyster,
När fattiga barnen, en bror och en syster,
I tårar och sorg slöto dörren igen:
De egde på jorden ej mer någon vän.

Till klippan i hagen de tyst gingo opp,
Der ofta de lekt under glädtiga hopp.
Nu stodo de slutna så tätt till hvarandra —
Hvarthän skulle dagen derefter de vandra?
Ack, bröd eller husrum de egde ej mer,
Så snart de i grafven sin mor bäddat ner!

"Men Gud," sade systern, "som barnen har kär,
Gör säkert med oss hvad som nyttigast är.

---

*) Se planchen framför titelbladet.

Digitized by Google

I qväll ska vi bedja med andakt i sinnet
De böner, som mamma har lagt oss på minnet!"
Och hem gingo barnen, när åskan bröt ut,
Och lade sig hungriga, liksom förut.

Sin glans miste dagen — och natt tände sin.
Men följande morgon, när folket steg in
Att bort med den gamla till kyrkgården vandra,
Låg syskoneparet, i famn af hvarandra,
Af åskslaget träffadt på bädden af strå . . .
Och modren fick hvila bredvid sina små.

C—én.

Digitized by Google

SAGOR.

Digitized by Google

Digitized by Google

Mickel Räfs Friarefärd.

(Fritt efter Bulwer.)

På den tid, då alla djur kunde tala — såsom det säges i gamla historier — och då de umgingos så vänskapligt med hvarandra att till och med vargen helt broderligt lekte med lammet, lefde ett äkta par, en gammal katt med sin gumma, i en afskild vrå af verlden. De härstammade båda från en ganska god familj, och räknade sina anor långt tillbaka i tiden. Detta aktningsvärda par egde en dotter, deras enda arfvinge, hvars uppfostran de på allt sätt vårdade. Någon älskligare och vackrare Katta hade man aldrig sett. Med hvarje år utvecklade hon ock så många behagliga egenskaper, att hon allmänt omtalades

Digitized by Google

såsom den förnämsta skönhet i hela trakten. En så vacker svans t. ex., som denna ungmö hade, träffas ej på nutidens kattor. Och hela hennes skapnad för öfrigt sedan, med den sköldpaddsbruna färgen! Dess make kunde man ej uppleta. Tassarne voro lenare än det mjukaste silkessammet; och murrhår hade hon, som voro minst tolf tum långa, och ögon så milda och strålande, att knappt en menniska kan blicka med *sina* så vackert. Medan föräldrarne ännu lefde, hade denna rikt begåfvade skönhet en mängd friare; men huru enträgna skulle ej de bli och huru många fler skulle ej ytterligare anmäla sig, när hon vid ett och ett halft års ålder mistade både far och mor, och då blef ensam arftagerska till hela deras betydliga förmögenhet! Hon var verkligen det rikaste parti, man kunde göra i hela landet.

Jag vill ej trötta er med berättelsen om de äfventyr, som alla hennes älskare hade att genomgå, och de korgar, som de slutligen fingo, så att de med långa näsor nödgades dra sin maths ur skolan; utan vi öfvergå hellre, och det genast, till de två rivaler, som egde de största förhopp-

Digitized by Google

ningarne och trodde sig vara de mest gynnade, nemligen Hunden och Räfven.

Hunden var ett vackert, uppriktigt och trofast djur. "Mig," sade han, "förefaller det ingalunda underligt att min kusin gifvit Nalle och Gråbeningen på båten. Visst kunna de sätta näsan i vädret och kråma sig öfver att vara af adeligt blod — men hvad gör väl det till saken? Nalle hänger alltid läpp, och Gråbeningen ser så arg ut; med hvar och en af dem skulle en känslofull katta framlefva det allra odrägligaste äktenskap. Jag åter är alltid vid godt lynne, så vida man ej verkligt förargar mig, såsom när jag äter t. ex., då jag har den fordran att man lemnar mig i fred. Och ung är jag — i mina bästa år — och har desslikes en vacker växt. Lek och skämt är just min sak — nog tror jag mig kunna bli en så älskvärd äkta man, som en katta någonsin kan önska sig. Om jag lyckas att få min kusins *ja*, så skall hon gerna för mig få bestyra om sin förmögenhet, såsom det för henne bäst synes. Ger hon mig deremot korgen, så — à la bonheur — inte vill jag derföre rifva ut ögonen på

Digitized by Google

henne. Så kär kan jag dessutom aldrig bli, att jag för *en* kattas skull förgäter att det fins mångfaldiga andra qvar här i lifvet!"

Så filosoferade Hunden, slängde dervid helt förnöjd sin yfviga svans i en krum öfver ryggen och lunkade af till sin kärestas boning.

Mickel Räf, som alltid låg på lur i någon undangömd vrå, för att se hvad hans rivaler företogo sig, hade äfven nu lyssnat och skrattade i mjugg, när han såg dammet efter Hunden på vägen. "Stopp, min gosse lilla!" sade han; "bida lite och ha ej så brådtom! Det är ej för inte, skall du veta, som du har räfven till rival."

Räfven är — såsom hvar man känner — ett högst illistigt djur, som i allt tror sig komma fram genom intriger; och emedan vår Mickel många gånger förut hulpit sig fram med ränker och knep, ansåg han äfven nu för säkert att han utan svårighet skulle kunna sätta p. för Hundens företag. "Då det är fråga om kärlek," tänkte han, i likhet med mången annan, "är det bäst att ha förtaget!" och derföre beslöt han att springa en genväg till Kattans boning, för att inträffa der före

Digitized by Google

Hunden. Detta var dock lättare tänkt än gjordt; ty väl kan räfven en stund komma fortare än hunden, men då det gäller längre vägar, blir gunstig herrn bestämdt efter. "Nå," sade Mickel, "de der hundtokarne äro inte just något klyftigt folk — få se om jag inte snart nog narrar det våpet från vägen! Jag känner knepet, jag."

Och nu sprang Mickel tvert igenom skogen och lyckades sålunda komma förbi sin rival, kröp så ned i ett hål bredvid stigen, som Hunden skulle passera, och började der skrika och jemra sig att det var riktigt ömkligt att höra.

Hunden kom allt närmare; redan på afstånd trängde sig de klagande skriken till hans lättrörda hjerta.

"Det är Räfvens röst," sade han; "få se om han inte återigen råkat i klämma. Så går det jemt med de der listige skälmarna: ständigt i faror! Gud ske lof att inte jag blifvit skapad till en sådan varelse, som blott skall använda illparighet för att komma fram i verlden!" Och härvid tog den medlidsamme Hunden bättre ut

Digitized by Google

sina steg, för att se efter hur det var fatt med den stackars Räfven.

"O, Gud i himlen!" ropade Mickel, "hvad skall jag företa mig? Min lilla syster, det späda kräket, har fallit ned i denna djupa håla — och jag förmår ej hjelpa upp henne. Ack, helt säkert blir hon qväfd till döds!" Och nu satte han till att tjuta ännu jemmerligare.

"Men, kära bror," frågade den godtrogne Hunden, "hvarföre kryper du då inte in för att få tag i henne?"

"Ack," svarade Mickel, "det har jag nog försökt; men jag kan ju numera icke röra mig ur fläcken: ser du inte att jag brutit min arma rygg ur led. Aj, aj! Men med mig får det väl vara som det är, bara inte min stackars syster sätter lifvet till!"

"Åh, gråt inte du — jag skall straxt hjelpa dig opp med henne!" sade Hunden och kröp helt beredvilligt, dock icke utan mycken möda, in i hålet.

Men knappt var han inkommen, förrän Mickel häfde en stor sten framför öppningen. Den

stackars Hunden stod der nu, utan att kunna röra sig åt någondera sidan, ty den mörka gömman var så trång att han ej kunde vända sig om och begagna framfötterna till att kraffsa sig ut.

"Ha, ha!" skrattade den falske Räfven. "Roa dig här, bäst du gitter, med syster min — jag går nu och gör min uppvaktning hos din vackra kusin!" Vid dessa ord kilade han bort, lemnande Hunden åt sitt öde.

I grannskapet af Kattans boning hade en gammal Skata slagit ned sina bopålar. Hon bodde i ett uråldrigt träd, och hon kände på sina fem fingrar allting, som passerade i trakten. Som hon var en af Mickels vänner, beslöt han att först göra en liten slängvisit hos henne. "Hon," tänkte Mickel, "vet nog på hvad sätt min herrskarinna först bör tagas; och den gamla harpan skall bäst kunna ge mig förhållningsorder."

Med en hjertlig välkomsthelsning blef Mickel emottagen hos den gamla. "Nå, minsann, var inte detta en rar främmande! Men hvad i all verlden har förmått er till en så lång resa?"

Digitized by Google

"Endast och allenast," svarade Mickel, "längtan att få råka er, det intressantaste fruntimmer jag känner, och att få höra några anekdoter, hvilka ingen så vältaligt som ni kan berätta. Dessutom får jag äran nämna att jag har en hemlighet på hjertat, den jag skulle önska att få anförtro er. Jag kan ju vara fullt öfvertygad att ni ej skall nämna det ringaste derom för någon?"

"Det kan ni, vid min skatparol!"

"Värdes förlåta att jag dristat sätta detta i fråga: stod jag inte rakt och glömde att skatans tystlåtenhet blifvit ett stående ordspråk! Men ni känner ju Hennes Majestät Lejoninnan?"

"Ja ja, men!" svårade Skatan och satte näbbet i vädret.

"Nå, så hör då! Hon har behagat fatta kärl... det vill säga, hon har tillåtit undertecknad, er ödmjuke tjenare, att finna behag inför hennes ögon; och Lejonet, hennes höge gemål, har blifvit jaloux, hvarföre jag funnit för rådligast att draga mig ur spelet: det är just inte det roligaste

Digitized by Google

att ha ett retadt lejon i hälarne på sig, försäkrar jag. Men var tyst som muren med hvad hvad jag nu har sagt!"

Skatan blef alldeles hänryckt af förtjusning öfver en sådan nyhet, och berättade nu, till att återgälda herr Mickels förtroende, allt nytt som hon visste, hvarvid hon särdeles utbredde sig öfver de rykten, som förspordes om Nalle och Gråbeningen, då den stackars Kattan ingalunda släpptes omönstrad: hon blef minsann nog tilltvålad, hon!

Med spänd uppmärksamhet lyssnade Mickel; och af Skatans pladder, som gick in på både likt och olikt, kunde han mer än väl förstå att den unga Kattan hade temligen höga tankar om sin värda person, och att hon ingalunda var den, som föraktade smicker.

När Skatan uttömt hela sitt nyhetsförråd i ämnet, sade hon: "Men att ha blifvit förvist från Lejonets ståtliga hof, måtte väl gå er bra mycket till hjertat?"

"Åh," svarade Mickel, "för det offer, jag gjorde Hans Majestäts husliga frid och hans goda rykte, fick

Digitized by Google

jag af honom till belöning en gåfva, som lätt skall hugsvala mig öfver förvisningen från hofvet. Han skänkte mig — betänk, min nådiga — tre hår, som vuxit på Amoronthologosphoros' femte ben. Hvad tycks väl?"

"Kors, hvad vill det säga?" svarade Skatan och vände venstra örat till.

"Amoronthologosphoros!" upprepade Räfven.

"Bevars, sådant konstigt och långt ord!"

"Amoronthologosphoros är, skall jag ha äran upplysa, ett djur, som lefver på andra sidan om floden Cylinx. Det äger fem ben. På det femte växa trenne hårstrån; och den, som har dem i sin ego, förlänas evig ungdom och skönhet."

"Ack, hvad jag gerna skulle vilja veta hur de der håren se ut!" sade Skatan och framräckte ena benet.

"Det skulle vara min högsta glädje att visa er dem; men tyvärr kan jag ej framlägga dem för någon annan än min blifvande fru. Sin förunderliga kraft utöfva de för öfrigt endast på det vackra könet: det syns nog på mig, det, hvars

Digitized by Google

skönhet de ej förmått det ringaste förhöja. Är det emellertid inte en rar bröllopsgåfva, som Hans Majestät behagat förära mig, säsom ersättning för den varma känsla Lejoninnan hyste för mig? Nog har han visat sig bra delikat! Men, för Guds skull, nämn inte ett ord om allt detta, det lofvar ni ju!"

"Liksom jag skulle löpa med sqvaller!" svarade den gamla sqvallerkäringen.

Dagen derpå kände hela vida verlden, Gud vet hur det kom sig, att Lejoninnan råkat bli kär i Räfven, som derföre fått respass från hofvet, och att han var egare till tre stycken konstiga hårstrån, hvilka kunde skänka evig ungdom och skönhet åt hans blifvande hustru.

Den första, som fick nys om denna nyhet, var Kattan; och genast greps hon af en stark åtrå att bli bekant med den intressante främlingen, som egde en så ofantligt rar klenod att den kunde — såsom det på den tidens språk hette — göra hvarje djur lyckligt. Men just som hon en vacker dag var ute på promenad i skogen, fick hon sin önskan uppfylld: Mickel hade så ställt till att

Digitized by Google

han då mötte henne. Nu blef ett helsande och ett komplimenterande; och Räfven skickade sig så artigt och med en så belefvad hofmannaton, att den stackars landtflickan fann Skatans berättelse helt naturlig att Lejoninnan varit kär i en så intagande kavaljer.

Men nu är tid att se, hur det gick med vår vän, den arme Hunden, der han var inspärrad i det mörka hålet.

Han tänkte på sin sista stund, då han fann sig narrad på ett så gement sätt. Han spjernade med bakfötterna mot den tunga stenen — men fåfängt. Flämtande af svett efter alla sina ansträngningar, lade han sig slutligen ned: han var alldeles utmattad och tungan hängde ur halsen på honom, stackare. Så låg han en god stund. "Men," sade han vid sig sjelf, när han åter hemtat andan, "inte är det värdt att jag ligger så här: skall jag svälta ihjel i detta kyffe, så skall jag åtminstone inte ha det på samvetet att jag ej försökt allt för

Digitized by Google

min räddning. Tänk om jag kunde kraffla mig lite längre fram och komma ut på andra sidan; kanske der är öppet!" Vid denna tanke repade han mod — hvilken vackra egenskap hunden, i stället för list, fått på *sin* lott — och sökte nu, såsom alltid, komma fram på den raka vägen. Han grep sig an. Till att börja med var klämman ganska trång, så att skinnet ofta fick sitta emellan, när han kraflade sig fram under de hvassa stenarna; småningom blef dock utrymmet vidare — han kröp — och kröp — tills han slutligen kom till en stor håla. Men der möttes han af en hiskelig syn: der satt en stor Drake och rökte i all maklighet sin pipa.

Nog blef den stackars Hunden förskräckt i första häpenheten: han hade ju träffat på ett djur, som i en enda munsbit kunnat sluka honom helt och hållet, om det velat. Men Hunden höll dock god min; och det var med den största vördnad som han närmade sig den förfärlige.

"Förlåt, min bäste herre," sade han, "att jag stör er! Men ni skulle göra mig en stor tjenst,

Digitized by Google

om ni ville vara så god och visa mig vägen ur denna håla!"

Draken tog pipan ur munnen och fäste ett par brinnande ögon på den stackars Hunden. "Usling!" röt han, "på hvad sätt har du kommit hit in? Du har väl i sinnet att bestjäla mig, kan jag tro. Men jag skall lära dig, hur man bör behandla sådane der landsstrykare — derföre ärnar jag genast äta upp dig."

"Gör som er behagar!" svarade Hunden. "Men nog tycker jag att det vore mindre hederligt gjordt af er, som är ett så stort djur emot hvad jag är. Jag skulle aldrig anfalla någon, som är under mig i styrka: det tycker jag vore verkligen skamligt. Och om ni tror att jag kommit hit för att stjäla bort edra skatter, så bör ni betänka att jag är så allmänt känd för min ärlighet, att jag icke gerna kan skällas för tjuf."

"Hör mans på bara," utlät sig Draken och drog på munnen, "du för ett temligen fritt språk, min gunstig gynnare! Men, säg mig, huru har du kommit hit?"

Digitized by Google

Hunden, som aldrig talade annat än sanning, berättade nu hela historien: huru han var stadd på friarefärd till sin kusin Kattan, och huru Räfven narrat honom in i hålan.

När han väl talat till punkt, yttrade Draken: "Min vän, jag finner att du håller dig vid sanningen. Just en sådan tjenare behöfver jag för tillfället; och du må derföre bli qvar hos mig att hålla vård om mina skatter, så att jag kan vara trankil, när jag sofver."

"Jag måste dock säga," svarade Hunden, "att herrns tvifvel på min ärlighet förnärmat mig på det högsta. Långt hellre vill jag tillbaka ut i skogen för att hämnas på Räfven, den skurken, än gå i tjenst hos en herre, som till den grad kunnat såra mig — det vill jag för ingen del, äfven om jag finge alla de herrligheter till skänks, som ni föreslår mig att vakta. Derföre är min anhållan att ni tillåter det jag nu får gå min väg och att ni är gunstig och visar mig vägen till min kusin!"

"Tror du att jag är den, som förspiller tiden med prat?" röt herrskaren i hålan. "Välj

Digitized by Google

nu: vill du bli min tjenare eller min frukost? Mig qvittar det lika hvilketdera du vill. Besinna dig, tills jag rökt ut min pipa!"

Lång tid behöfde ej den stackars Hunden att taga sitt beslut. "Lifvet är mig kärt," tänkte han; "och att ge sig i strid med en sådan grofhuggare, är inte värdt för mig. Bra ledsamt blir det väl här i detta mörka kyffet; men kunde det inte hända, om jag troget tjenar den gamle herrn, att han en vacker dag gör mig fri, så att jag åter får komma ut i dagsljuset — och då skall det bli andra bullar för herr Mickel: kusin min skall nog få notis om hans skurkaktiga uppförande!" Han fann således för godt att foga sig i sitt öde, och tillkännagaf för Draken sitt beslut att stanna qvar.

"Gif mig labben derpå!" sade rökgubben; och Hunden gjorde honom till viljes.

"Nå, det är bra! Hör nu hvad ditt åliggande är," yttrade Draken, i det han upplyftade stjerten och lät Hunden se en stor hög af silfver och guld, som låg undangömdt i en vid grop, hvaröfver

Digitized by Google

han satt med utbredda vingar. Men i Hundens ögon lyste en mängd benknotor der bredvid ännu mera retande.

"Jag bevakar sjelf min skatt om dagen," sade Draken; "men om nätterna, då jag behöfver sofva, får du hålla vakt."

"Det är godt och väl!" yttrade Hunden, "och jag har ingenting att säga hvad guldet och silfret beträffar; men benen vore kanske bäst att ha inlästa, ty jag har alltid så god aptit."

"Håll bara käften på dig!" sade Draken.

"Men hvem kan hitta hit till ett så bortgömdt ställe?" inföll Hunden, efter en stunds tystnad. "Vågar jag fråga, hvilka tjufvar är det som ni är rädd för?"

"Jo, du skall veta," svarade Draken, "att här i grannskapet smyger sig en hop stora ormar, och det är just de, som vilja åt mig. Om det lyckades dem att komma öfver mig under sömnen, så skulle de icke allenast taga allt hvad jag eger, utan dertill döda mig med sina giftiga tänder. Derföre törs jag aldrig sofva, och det har gjort att jag blifvit så utmagrad, som du ser."

Digitized by Google

"Minsann," utropade Hunden, som gerna ville ha sig en ostörd lur, "om jag då afundas er alla edra herrligheter!"

Natten kom. Och den klarsynte Draken fann nog att Hunden var en person, till hvilken han kunde sätta hela sitt förtroende. Sjelf gick han derföre till hvila i en annan vrå af hålan och lät Hunden inta sin plats. Denne stackare ruskade nu på sig, för att hålla sig riktigt vaken. Ack, hvad han slickade sig om munnen, när han såg alla de aptitliga benknotorna, på hvilka han då och då nosade, dock utan att röra någon enda. Han tänkte som så: "Hvad man lofvat, skall man hålla. Jag har utfäst mig att vara Drakens tjenare — och det vill jag vara så, som det egnar och anstår en hederlig hund."

Då det led fram emot midnatten, kom en stor orm framslingrande långs utefter marken; men Hunden började skälla af alla krafter, så att Draken vaknade, och ormen sprang då bort i aldra största hast. Draken tyckte att detta var alldeles förträffligt gjordt af Hunden, och gaf honom fördenskull en benknota att smörja sig med.

Digitized by Google

Sålunda höll Hunden troget vakt hvarenda natt och betedde sig alltid så förträffligt att ingen orm syntes till, hvarföre Draken kunde njuta sin sömn i allsköns ro.

Med hvarje dag fann Hunden sitt tillstånd bättre än han förmodat, helst Draken bestämdt hvarenda qväll gaf honom ett ben till aftonvard och för öfrigt behandlade honom med all den godhet, som man kunde vänta sig af ett sådant djur. Men nog greps den arme Hunden ändå på mellanstunderna af en häftig längtan att åter komma ut i dagen — och det må ingen undra på. Om dagarne, när han ingenting hade att göra, låg han för det mesta och sof; då drömde han jemt och samt om den sköna Kattan och tyckte ofta att han undfägnade Mickel, så att denne aldrig skulle glömt det, om det varit fulla verkligheten. Och då spratt han opp ur sömnen af pur förtjusning — men ack, det var bara en dröm!

En natt, då han satt på sin vanliga plats och vaktade Drakens egendom, fick han till sin outsägliga glädje se en liten svartfläckig hund komma framsmygande i hålan med varsamma steg och

Digitized by Google

vänligt hviftande på svansen. "För all del," sade den gode Hunden till det lilla kräket, "gå härifrån, och det genast! Ser du inte den store Draken i vrån derborta? Får han tag i dig, så slukar han dig i en munsbit, eller också behåller han dig i sin tjenst, såsom han gjort med mig — och här är just inte roligt att vara, skall du veta."

"Åh, det har ingen fara!" svarade den lille hunden. "Jag har just kommit hit för att frälsa dig: utgången är nu fri, ty stenen är borta. Vi ska följas åt: kom du bara!"

Hunden blef i början helt glad öfver hvad han fick höra. Men det dröjde ej länge, förrän han besinnade sig och sade: "Nej, fresta mig ej! Nog förstår du att jag gerna ville komma härifrån ut i det gröna — men, ser du, jag har lofvat Draken att tjena honom troget; och bröte jag nu mitt löfte, så skulle ormarne komma och stjäla bort hans skatter och kanske på köpet döda honom med sina giftiga gaddar. Nej du, det vore inte hederligt handladt af mig!"

Digitized by Google

Då den lille hunden icke kunde öfvertala honom, gick han fram och slickade honom smekande kring nosen, naffsade honom till och med i örat, och drog och drog, för att söka få honom bort från platsen, der han satt öfver skatterna. Men det var förgäfves — den trogne väktaren blef orubbligt vid sitt beslut, fastän det kostade på. Då sade den lille bytingen, när han fann att ingenting hjelpte: "Adjö med dig då! jag får väl gå min väg . . Men jag är så ofantligt hungrig! Du kunde väl ge mig ett af de der många benen; det skulle göra mig så godt: jag har ej smakat en bit på flere dagar! Och inte kan din husbonde märka, om bara en enda knota är borta."

"Ack, du kan aldrig tro," sade Hunden, och tårarne stodo honom i ögonen, "hvad det gör mig ondt att jag redan har förtärt min aftonvard! Den skulle du mer än gerna fått. Men dessa knotor, som ligga här, får jag inte röra: de äro ju ej mina; och jag har gett min herre labben på att jag skall troget akta allt, som tillhör honom. Säkert skall du, som ser mig så ärlig ut, inom dig medge att jag handlar rätt."

Digitized by Google

"Ah, det är bara persilja du pratar!" sade den lille helt förargad, och framsträckte i detsamma trynet för att knipa sig ett ben.

Då blef den store Hunden likså förbittrad. Fastän det smärtade honom, tog han med gapet öfver den andres hals, men helt varligt, utan all våldsamhet, och skjutsade honom undan. Men se nu blef det en uppståndelse — i ett ögonblick var den lille hunden förvandlad till en ryslig orm, ännu större än sjelfvaste Draken; och vår hederlige vän började härvid skälla af full hals, så att husbonden vaknade. Men knappt hade denne slagit upp ögonen, förrän ormen rusade på honom med hela sin styrka. Nu blef ett förfärligt slagsmål, ja, riktigt på lif och död. Fradgan stod om munnen på de förgrymmade kämparne, der de tumlade om på marken och räckte ut sina långa gaddar för att sticka hvarandra. Ormen hade slutligen fått öfvertaget och skulle just bita till Draken på ett ställe, som icke skyddades af några fjäll, då Hunden passade på tillfället och högg sina tänder så djupt in i stjerten på ormen, att denne hastigt vände sig om för att ge sin nye

Digitized by Google

fiende ett riktigt dråpslag. Men då var Draken qwick och grep tag i ormens strupe och qväfde honom, den otäckingen, till döds.

Nu fick Hunden den ena tacksägelsen efter den andra af den förtjuste Draken, hvars lif han sålunda räddat. Och Draken berättade nu, till sin tjenares stora förvåning, sedan han af denne fått höra hela historien huru den lille hunden kommit insmygande, att det var sjelfvaste Ormdrottningen — hvilken kunde förvandla sig på hvad sätt hon ville — som nu blifvit dödad. "Om," sade han, "det hade lyckats henne att förmå dig öfvergifva min egendom bara på ett par minuter eller att ge henne en endaste liten benknota, så skulle hon i ögonblicket ha qväft ihjel dig, innan jag kunnat komma dig till hjelp. Men se, med den, som handlar ärligt, har det onda ingen makt."

"Ja, det är just hvad jag ständigt har tänkt," svarade Hunden. "Men, bäste herre, gå nu och lägg er igen! Det kan ni väl behöfva efter ett sådant nappatag. Jag skall nog hålla vakt, jag; det är inte så långt till det dagas, kan jag tro."

Digitized by Google

"Nej, hör, min vän," utlät sig Draken, "nu behöfver jag inte längre någon, som håller vakt öfver mina skatter; ty sedan Ormdrottningen är död, får jag vara i fred för hennes undersåtare, hvilka, bara för att ställa sig in hos henne, voro nog djerfva att oroa mig i min boning. Nu är det alls ingen fara mer!"

Hvad Hunden blef glad, när han hörde detta, kan ej beskrifvas. Han reste sig på bakbenen, slog med tassarne och frågade med glädjetårar i ögonen, om det var meningen att han genast skulle få komma ut, för att besöka sin kära kusin och ge Mickel på pelsen för hans oredliga uppförande, som han aldrig kunde glömma.

"Det skall du få," svarade Draken högtidligt, "och icke blott det — du har icke tjenat en otacksam herre — utan jag vill också lära dig ett knep, mot hvilket Räfvens hela list är ett intet, och hvarmed du helt lätt skall slå honom ur brädet . . . "

"Förlåt!" afbröt konom Hunden. "För er godhet tackar jag på det högsta. Men hellre vill jag förbli en hederlig hund, än vara underkunnig

Digitized by Google

om allt hvad knep heter; ty ärlighet varar ändå längst."

"Gör som du vill då," svarade Draken, lite förargad; "och lycka till!"

Nu gick han bort i ett hörn af hålan, och öppnade der en lönndörr. Ett grant månsken framglänste nu, och Hunden såg en bred stig, som slingrade sig långt bort genom skogen. "Farväl med dig!" sade Draken. Hunden tackade honom af hela sitt hjerta, tog så afsked och var nu åter fri och ledig.

"Se, så, herr Mickel!" var hans första ord. "Du skall veta, du, så slipad du än är, att för en ärlig hund fins det ingen grop, som icke har två utgångar." Och härvid slog han en grann krummelur på svansen och satte i väg rakt till Kattans boning.

Han sprang och sprang — och snart blef han varse det prydliga landtställe, der hans käresta bodde. Nu gjorde han halt vid en liten bäck, för att släcka sin törst och sedan sätta sin habit i lite bättre ordning. Som han så stod och

Digitized by Google

funderade, träffade han på — gissa hvem ... jo — ingen mer och ingen mindre än Skatan, vår gamla bekantskap.

"Hvad vill ni här, min vän?" frågade hon med en föraktlig min, ty Hunden såg ännu ostädad ut, emedan han ej hunnit att tvätta dammet af sig efter den långa färden.

"Jo, jag ärnar mig på visit hos min kusin Kattan, som bor här i granskapet."

"*Er* kusin! Hör man på bara! Liksom hon, som är i begrepp att gifta sig med herr Mickel Räf, nu skulle ha tid att ta emot besök af en sådan slusker, som ni!"

Vid dessa ord kom Hundens sinne i en sådan jäsning — och det må ingen undra på — att han nära nog naffsat tag i vingbenet på den impertinenta Skatan, för att lära henne mores och hur man bör skicka sig mot främlingar. Men han skänkte henne sitt förakt, vände henne ryggen och gick direkte fram till sin kusins boning.

Kattan satt vid det öppnade fönstret och njöt af det vackra vädret. Då Hunden fick se henne,

Digitized by Google

började hjertat slå i hastigt tick-tack: aldrig hade hon förefallit honom så förtjusande som nu, der hennes fördelaktiga växt framstod så intagande i det vackra solljuset. Vår resenär komplimenterade med svansen och nalkades med den mest artiga hållning i verlden. Men Kattan försvann från sin plats, dörren slogs i samma ögonblick igen midt för Hundens nos — och till hans stora harm stod Mickel i den älskades ställe och grinade i fönstret.

"Kom ut, din skurk!" skrek Hunden och morrade så att alla tänderna syntes, "kom bara! Till ärlig strid utmanar jag dig. Är jag fången i hålan, tror du, eller kan jag icke tukta dig, din usling!"

"Gå du hem och lägg dig vackert, din tölp!" svarade Mickel med hån. "Hvad har du här att beställa? Jag skulle nedlåta mig att slåss med dig — det kan du inbilla dig? Jo, pytt ock!" Och härvid drog sig Räfven undan.

Men Hunden sprang till dörren i fullt raseri och gjorde der ett sådant buller med alla sina kraffsningar, att Kattan sjelf tittade ut genom

Digitized by Google

fönstret. "Hvad är detta för oförskämdhet!" sade hon. "Hvem är ni, och hvem söker ni här?"

"Ack, käresta kusin!" sade Hunden, "nog känner ni mig. Tilltala mig ej så kallt och främmande! Meningen med min ankomst är att få göra en visit hos er — men antingen ni tar emot mig eller ej, så tillåt mig åtminstone att varna er för Räfven, den skurken; aldrig kan ni föreställa er sådan usling han är!"

"Hvad?" svarade den sköna, rodnande af förtrytelse. "Sådana ord vågar ni fälla om en person, den ni är så vida underlägsen! Det är bara afundsjuka, förstår jag: ni har edra spekulationer på mig, jag vet det. Men packa er nu bort, eller också . . . "

"Ja, så, min fröken!" yttrade Hunden med stolthet. "Detta skall ni ej behöfva säga mig två gånger. Farväl!" Han vände henne ryggen, gick helt fundersam bort till ett träd och tog sitt nattqvarter under dess lummiga grenar.

Digitized by Google

Morgonen derpå blef det en stor uppståndelse i trakten. En främling, men af helt annat utseende än Hunden, hade under natten anländt och tagit sitt logis i en ihålig klippa. Nästan hvar och en i granskapet hade blifvit väckt ur sin ljufva sömn vid det buller, som den främmande herrn gjort vid sin ankomst; och Räfven — alltid oroad af sitt onda samvete, så att han sällan fick någon blund i ögonen — märkte till sin stora förskräckelse att det var en förfärlig drake, som sålunda kommit resande och hvars väldiga vingar förorsakat ett ofantligt gny i luften.

Till upplysning bör nämnas att drakarne äro de rikaste djur, som någonsin finnas; och derföre lefva de djupt ini jordens innandöme, för att kunna ha sina omätliga skatter så mycket säkrare förvarade. När de någongång ge sig ut på resor ofvan jord, så sker det alltid med stort rumor — och en sådan tilldragelse glömmes ej så lätt i den trakt, der ett sådant djur far fram. Hvad drakarne för öfrigt angår, så äro de i allmänhet grymma och elaka; men det vore synd att påstå det *alla* äro så: ty några finnas, som ha ett ganska fromt hjerta.

Digitized by Google

En drake hade emellertid anländt till grannskapet. Skatan höll rakt på att gå åt af bara nyfikenhet. ”Hvad hade en sådan hög herre att bestyra der på stället?” se det ville hon nödvändigt veta. Till hålan måste hon för att titta sig omkring, och hoppade derföre med hjertat i halsgropen uppåt klippan: hon skulle, förebar hon, plocka några risqvistar till sitt bo.

Knappt hann hon dit, förrän en grof stämma lät höra sig: ”Hör hit, madam!” och härvid stack Draken sin hals långt utom hålan. ”Hör hit, jag vill tala med er! Jag förmodar att ni har reda på hvar och en person här i bygden?”

Benämningen madam förargade väl den sippiga Skatan, som gjorde anspråk på mamsellstiteln; men utan att låta det förfärliga djuret märka sin förtrytelse, svarade hon med en djup nigning att hon var nära bekant med alla grannarne, som hörde till den bättre societeten.

Draken steg nu ut i fria luften och satte sig på klippan helt makligt och saktmodigt med pipan i mun, för att inge den ännu förbryllade madamen mera mod.

Digitized by Google

Digitized by Google

låter jag höra af mig, jag, der jag far fram så tung på gamle-dar."

"Vågar jag fråga," bad Skatan nu, "om ers nåd täcktes bevärdiga mig den äran att få göra min uppvaktning hos er fröken dotter, för att höra huru hon befinner sig efter resan?"

"Tack, min vän! Men det skall ni inte bry er om. Jag får säga er att jag ej tillåter henne visa sig under vårt vistande här: några af edra ungherrar kunde lätt falla på idén att enlevera henne, om man finge se huru obeskrifligt skön hon är. Mig liknar hon till det yttre som ett bär; men lätt på trån är hon, vill jag nämna i förtroende. Icke skulle jag just vara emot att se henne förmäld med en bra man af god familj. Men ej skall hon ha någon sådan, som bums vill kräfva ut hennes stora mödernearf; ty jag vill inte lemna från mig en smula af det jag en gång lagt på kistbotten, förstår ni. Ha, ha, ha!"

"Hvad qvick ers nåd är!" sade Skatan, smickrande, då hon hörde Draken skratta åt hvad han sjelf sagt.

Digitized by Google

"Så, så, så!" smålog Draken, när den gamla nyhetskrämerskan nu började slå omkring, för att få reda på hans vidare familj-angelägenheter. "Farväl nu, min vän! Nämn ej ett ord för någon om detta vårt samtal!"

"Ers nåd kan fullkomligt lita på min tystlåtenhet."

Skatan flög derpå sina färde och gaf sig ingen ro, förrän hon kommit till Kattan. Hon trädde in och fann henne vid frukostbordet tillsammans med Mickel, som satt der så öm, med tassen emellanåt på hjertat. "Ack, så glädjande att se en sådan huslig förtrolighet!" utropade Skatan. Men Kattan rodnade, så blygsam var hon, och bad mamsell sitta ner.

Nu kom Skatans tunga i gång, skall man tro. Det blef ett sqvattrande och pratande om den nye främlingen, huru han redan täckts emottaga hennes visit, och så nådigt sedan! Det var naturligt att hon ej slutade förr, än hon omtalat den viggtiga hemlighet, som hon fått veta.

Icke utan bekymmer lyssnade Kattan till allt detta. Det kunde för henne bli en ganska farlig

Digitized by Google

rival, den der nya arftagerskan, som var så glupskt rik. "Men hur ser hon ut?" frågade hon.

"Åh, hon är en fullkomlig skönhet! Ni skulle bara se hennes far, hvars lifslefvande afbild hon är! Sådane ögon, och mun och allt . . Men ni, herr Mickel, som varit vida omkring i verlden, har kanske sett henne?"

"Inte det jag kan påminna mig!" svarade Räfven, i det han uppvaknade ur sina funderingar. "Men rik — ja, mäkta rik, måtte hon vara, Ni skall få se, mitt herrskap, att den enfaldige Hunden snart infinner sig i friareärender hos den der sköna damen!"

"Kors," inföll Skatan, "det var ett förfärligt väsen han förde i går på er dörr! Men hvarföre ville ni inte ta emot honom, min nådiga?"

"Jo," svarade Kattan helt blygsamt, "jag har hört af herr Mickel att han skall vara en hund af ganska tvetydig, ja. dålig karaktär — endast en lycksökare, som under det slätaste yttre gömmer en nedrig själ. Bästa Mickel, måtte han blott icke söka krakel med er!"

Digitized by Google

"Med mig? Pah! den valpen! Nog kan han skälla, så att det burrar efter; men blir *jag* en gång retad, så — — förlåt, man bör inte berömma sig sjelf!"

Då aftonen kom, ville Mickel gerna ta Draken och hans rika dotter i närmare skärskådande. Men huru skulle det gå till? Hunden, den förarglige varelsen, låg ju jemt och samt under trädet der utanföre; och att råka i nappatag med honom, var just inte i Mickels smak. "Men vänta!" sade han.

En ung man från landet, en herr Kanin, hade just anländt på visit hos Kattan, hans nära slägting; och till honom yttrade Mickel, i det de drogo sig afsides: "Har ni gett akt på Hunden, som ligger derborta under trädet? Hvad tycker ni väl att han, den oförskämda varelsen, på det högsta förolämpat fröken, Kattan, er älskvärda slägting? För min del anser jag att det vore fullkomligt på sin plats att ni fordrade upprättelse af honom för ett sådant ovärdigt uppförande. Förlåt att jag dristar göra er uppmärksam härpå; men det sker endast för er egen heders skull. Jag skulle väl sjelf tillrättavisa den slyngeln, om

Digitized by Google

det icke satte så många elaka tungor i rörelse. Ett annat förhållande vore, om jag redan hade den lyckan att vara frökens äkta man — men nu, hvad prat skulle ej Skatan, den gamla sqvallran, få att löpa med, om det blef kändt att jag utmanat honom?"

Kaninen, helt brydd öfver detta förslag, sökte på allt sätt komma ifrån saken, bedyrande att han icke var någon kämpe och att han ingalunda ville inblanda sig i andras angelägenheter, så kärt det än vore att se sin slägtinges goda namn och rykte såveradt. Men den listige Mickel höll de mest rörande tal, som eggade den inbillske landtjunkarens fåfänga, och försäkrade på sin ära att Hunden vore den räddaste mes i verlden, hvilken säkert skulle falla till bönboken och be om förlåtelse, när han fann att det gällde allvar. "Betänk se'n, hvilken ära skulle ni ej vinna genom en sådan ridderlig handling?" Och Räfven lyckades slutligen att få Kaninen att gå in på förslaget.

"Godt!" fortfor Mickel, "jag blir er sekundant — och det vore bäst att genast ha saken klarerad. Till mötesplats ta vi slätten på andra sidan skogen; den ligger afsides. Gå nu förut ni; om en

Digitized by Google

qvarts timma är jag efter! Och om ni, min bäste herre, skulle mot all förmodan känna en skymt af fruktan, i den händelse att tölpen antar utmaningen, så är jag genast färdig att uppträda mot honom i ert ställe — det kan ni, på min ära, vara förvissad om!"

Kaninen begaf sig ut och bort till trädet. Till att börja med blef Hunden storligen förbluffad öfver den lille bytingens dristighet; han lofvade dock att komma till utsatt plats, helst han fick höra att äfven Räfven skulle infinna sig. Men detta var icke hvad Kaninen påräknat. Fundersamt lagade han sig af till mötesplatsen; men der flög honom hjertat upp i halsgropen, ty Räfven sågs ej till; och när han såg Hunden komma på afstånd, kröp han in och gömde sig i ett hål.

Emellertid hade Mickel spatserat till klippan, hvari Draken tagit sitt logis, och der smög han sig i början så varliga omkring, emedan han befarade att den bistre herrn icke skulle visa sig särdeles artig. I klippan funnos tvenne hålor, en

Digitized by Google

ofvanför och en nere vid marken, hvilka bildade liksom tvenne särskilda våningar. Bäst Mickel nu stod och tittade, fick han se en stor klo, som från öfra våningen vinkade honom dit. "Aha — den unga lättfärdiga fröken!"

Han nalkades, hvarvid han hörde en röst: "Min ämabiaste herre! skulle ni ej vara färdig att frälsa en stackars olycklig flicka ur hennes fångenskap?"

"O, hvilken ljuf röst!" utropade Räfven. "Har jag verkligen den oskattbara lyckan att tala med den förtjusande dottern till den store Draken?"

"Tyst, ni smickrare! Tala saktare, så att pappa ej får höra oss! Han är väl ute på sin vanliga promenad, men han har god hörsel. Ack, han har bundit fast mig vid vingarne, emedan han fruktar att jag skall komma ut och bli enleverad . . . Jag kan hederligt betala er."

"Ack, nämn ej om någon betalning! Men på hvad sätt skall jag kunna hjelpa er, gudomliga varelse? Skall jag komma in och söndergnaga banden?"

Digitized by Google

"O, det låter sig ej göra!" svarade rösten; "det är en stor jernkedja, som fängslar mig. Men stig in emellertid, så få vi närmare språkas vid!"

Sedan Mickel försigtigt tittat sig omkring och icke såg till Draken, gick han in i hålan och smög sig med klappande hjerta uppför trappan till den öfra våningen. Öfverallt såg han guld och ädla stenar, som lågo der i stora högar, så att Draken nog kunde le, när han hörde Skatan kalla Kattan för en rik arftagerska. Alldeles hänryckt af denna syn, beslöt Mickel att bli förtjust öfver den fångna frökens skönhet. Men då han kom lite längre upp, var der en stor remna i vägen, och öfver den vågade han ej hoppa; oaktadt mörkret, visade sig dock den fångnas skönhet tillräckligt för att låta herr Mickel bli förvissad om att hon var den otäckaste arftagerska, som någonsin kunde finnas.

Han höll dock god min och började vid den skönas åsyn säga henne idel artigheter, för att derigenom göra sig behaglig. För själ och pina bad han henne fly med sig, så snart hon blef fri.

Digitized by Google

"Omöjligt!" sade hon; "jag slipper ej oftare lös, än när min far sjelf är inne, och han tillåter mig aldrig komma ut."

"Sådan grym far! Men hur ska vi göra?"

"Jo, ett medel fins," sade den fängslade damen, "om jag bara kunde blanda någon sömndryck i soppan, som jag kokar till pappa, så att han kunde insomna innan han åter binder mig, då skulle jag behändigt fly med herrn och ta alla mina skatter med mig!"

"Förträffligt! jag skall genast skaffa valmofrön, som äro mest söfvande."

"Ack, de verka alls inte på en drake — det enda, som kan försätta pappa i sömn, är soppa kokad på en ung sköldpaddsfärgad katta: det skulle just göra susen. Men det måste vara en oskuldsfull katta, och det blir väl inte så lätt att få fatt i en sådan!"

"Det var en konstig sömndryck!" tänkte Mickel förundrad. "Men så äro också drakarne ett konstigt slägte; och det är inte på vanligt sätt som man skall vinna en så rik arftagerska." . . "Jag är nog lycklig," yttrade han högt, efter en stunds

Digitized by Google

begrundande, "att känna en sådan katta, som erfordras. Men synd vore det allt ändå, om hon skulle för min skull bli kokt till soppa. Månne ej en hund skulle göra samma verkan?"

"O, bedragare!" sade den fångna med gråtmild röst; "ni håller den der flicksnärtan kärare än mig, det kan jag nog förstå. Farväl då! Gå och bli hennes man, och låt *mig* tråna bort och dö af min olyckliga kärlek."

"Nej, gudomliga flicka!" försäkrade nu den falske Räfven; "för den der tossan vill jag inte lägga tu strån i kors." Men den fångna fröken lät icke lugna sig, förrän hon fått Räfvens hedersord att han skulle skaffa henne Kattan till den ifrågavarande soppan.

"Nå, hur skola vi få henne hit?"

"Åh, det skall bli min sak!" svarade Mickel. "Släpp ni bara ned en korg med ett snöre ifrån gluggen; jag skall nog narra henne i. Men grip genast tag i henne, ty hon är ofantligt vig och kunde lätt hoppa sin väg!"

"Det vore väl bra dåligt, om inte jag skulle få makt med en katta!"

Digitized by Google

Sedan de öfverenskommit att det skulle ske dagen derpå i solnedgången, när Draken flög ut på sin vanliga promenad, tog Mickel afsked och begaf sig utför trappan, hvarvid han ej kunde afhålla sig att plocka till sig en och annan ädelsten, på det högsta förnöjd att han i morgon skulle få sin nya älskarinna, som hade en stark rygg, att hjelpa sig med bortbärandet af hela hurfven. Han återvände till Kattans boning, som han nu fann i allt så simpel, att han förundrade sig öfver att han någonsin tyckt dess egarinna vara det minsta vacker. Men han förteg, det förstås, sitt hjertas innersta tankar och var så uppmärksam och artig, att han i Kattans ögon aldrig varit mera intagande än nu.

"Kan du gissa," sade han, "hvar jag varit? Jo, hos Draken, vår nye granne — en högst intressant och förekommande herre. Han har ingen dotter: han har bara sagt så åt Skatan, för att på skämt narras lite med henne. Din skönhet har han öfverallt hört prisas; och då jag sade honom att du var min fästmö, ville han för vår skull ge en stor supé. Han är verkligen en söt gubbe. På det högsta längtar han få lära känna dig: jag har

fått i uppdrag att bjuda dig, och har tilltrott mig kunna lofva att du skall komma."

"Det kunde du trankilt göra!" svarade Kattan, utan alla misstankar och belåten öfver det smicker, som hon fått höra.

"Nog må man medge," fortfor Mickel, "att han visar oss stor uppmärksamhet. Han är mycket för trångbodd, efter hvad det höfves en så ansedd man som han: hela nedra våningen är fullproppad med hans skatter, så att supén kommer att gifvas i den öfra våningen, och han tänker göra någon slags inrättning med en korg, hvari han dit upphemtar sina gäster. Ack, hvad de höge ändå äro artiga!"

Kattan hade i allmänhet tillbragt sin tid i stor indragenhet, och det må ingen förtänka att hon nu riktigt längtade att få komma ut i en så högförnäm societet.

Följande dagen talades icke om något annat än det stora kalaset. Det led emot aftonen; och tiden var inne att gå. Mickel tittade ut genom fönstret; och till sin stora förskräckelse såg han

Digitized by Google

sin gamle fiende Hunden, som han alldeles förgätit, återigen ligga på sin plats under trädet. "Din rackare, det tänkte jag ej på!" sade han för sig sjelf; "hur skall jag nu bli qvitt det tjurhufvudet? Sätter jag nosen väl utom dörren, så har jag honom genast i strupen på mig . . . Men tyst!" Han funderade hit och dit. Slutligen hittade han på råd.

"Hör du, min älskade," sade han till Kattan, "jag får be dig vara god och gå förut och invänta mig der borta vid afvägen. Ty Hunden, ser du, ligger här nu igen; och jag vill ej åstadkomma något obehagligt uppträde. Följas vi åt, så kommer han och förolämpar oss med sin vanliga oblyghet, väl vetande att min stolthet ej tillåter mig att tukta honom, då min älskarinna är närvarande; men ger jag mig ut ensam, så tar den stackarn till ben'a: så feg är han. Gå nu du och låt porten stå öppen! Jag är straxt efter."

Som på kungsord trodde Kattan allt hvad Mickel sade om Hundens dåliga karakter. Efter innerliga böner till sin fästman att ej äfventyra sitt lif i något slagsmål, gjorde hon som Mickel önskade och begaf sig i förväg.

Digitized by Google

Vördnadsfullt trädde Hunden henne till mötes och anhöll i största ödmjukhet om ett enda ögonblicks samtal. Men Kattan gaf honom en så föraktlig blick, att han blef helt modfälld; och ännu mera uppbragt mot sin rival än någonsin förut, drog han sig genast tillbaka. I detsamma märkte han att dörren stod öppen till Kattans boning. Hvem kan härvid beskrifva hans glädje? Nu skulle han få tag i sin fiende. "Usling! nu är du fast!" skrek han och rusade in. Det var just detta, som Räfven väntat.

Men hur bestört blef han ej vid den syn, som här framställde sig: på en stråbädd afsides i rummet låg Mickel och drogs med döden. Det ryckte i lederna på honom, ögonen vände sig ut och in, och han uppgaf de mest sönderslitande suckar.

"Gud välsigne dig, hederlige bror, som kom hit!" sade Mickel — "du är hämnad. Min sista stund är kommen. Ack, jag är på vägen till en annan verld! Låt mig ej skiljas hädan utan din förlåtelse! Det är grufliga samvetsqval jag lider öfver att ha uppfört mig så nedrigt mot dig. Men gif mig nu din labb, och säg att du förlåter mig!"

Digitized by Google

Så förbittrad Hunden än var, när han först kom inrusande, kunde han nu ej annat än känna medlidande med sin döende fiende. Med glömska af alla oförrätter sade han derföre: "Visst har du uppfört dig högst nedrigt mot mig: du har på ett falskt sätt narrat mig in i ett hål, för att låta mig der dö af svält, och sedan baktalat mig hos min kusin, allt för din egen vinnings skull; och jag hade verkligen ärnat utkräfva hämd på dig — men då du nu är färdig att för en annan domare göra reda för dina gerningar, så ändrar det förhållandet, och jag vill ej att du skall för min skull gå bort i evinnerlig fördömelse; derföre ger jag dig min uppriktiga förlåtelse.

"Aj, aj!" stånkade Mickel, "det är ute med mig: allt hopp är förbi! Doktorn, som den ädelmodiga Kattan gått efter, kommer säkert för sent. Det är rysligt att i dödsstunden ha ett ondt samvete. Ack, måtte din kusin snart vara tillbaka, så att jag innan min hädanfärd får rättfärdiga dig inför henne!"

Då den ädelmodige Hunden såg sin dödsfiende i sådan vånda, blef han hjertligen rörd och sökte på allt sätt hugsvala honom.

Digitized by Google

"Uff, uff!" pustade Räfven; "du kan aldrig tro hvad jag är torr i halsen; det riktigt brinner af hetta!" och härvid hängde han tungan långt ur gapet och rullade med ögonen, så att det var rysligt att se.

"Här är väl vatten?" frågade Hunden och tittade sig omkring.

"Ack, nej! . . . Jo, det är sant: i hålet der borta i väggen fins lite grand. Men, ack! min kraftlöshet tillåter mig ej att gå upp och klättra dit: jag förmår ingenting. Och att be *dig* om hjelp, som jag så förolämpat — det törs jag inte!"

"Åh, tala inte så, kära bror! Men öppningen är så trång, att jag inte kan få in nosen en gång."

"Kors, det är sant! Men om du är så god och klifver upp på den der stenen, så kan du sticka in labben och doppa den i vattnet; det behöfs inte mer än ett par droppar till att fukta mina läppar med. Ack, ett ondt samvete är en förfärlig sak!"

I ett hopp stod Hunden på stenen, reste sig på bakfötterna och stack sin ena labb in i hålet;

Digitized by Google

i detsamma ryckte Mickel på ett snöre, som låg gömdt i sänghalmen — och i ögonblicket stod Hunden fast, fängslad der vid muren . . .

Innan Hunden ännu hunnit få en suck för sig, sprang Räfven, den kanaljen, upp från bädden, virade snöret kring en spik på andra sidan af muren och skyndade så ut, i det han ropade: "Farväl, min bror! Var inte så dum en annan gång och tro din nästa längre än till tänderna!"

På den bestämda platsen träffade Mickel den väntande Kattan. Hurtigt följdes de nu åt till klippan. Det var redan mörkt, när de framkommo — korgen var nedhissad. Mickel hjelpte sin fästmö att stiga i. "Den rymmer bara en person," sade han; "du måste först fara upp!"

Och upp drogs korgen . . . der hördes ett ömkligt jamande — och allt blef åter tyst. "Der har nu Draken sin goda soppa!" tänkte Mickel.

En stund gick om. Mickel stod som på nålar. Ändtligen stack den förnäma fröken ut sin ena

Digitized by Google

klo genom gluggen och sade glädtigt: "Allt är redo, min älskade! pappa har förtärt soppan, och nu sofver han som en stock; det starkaste buller kan ej väcka honom, förrän han hunnit smälta köttet efter Kattan — och dertill erfordras minst tolf timmars tid. Kom nu opp och hjelp mig att inpacka alla skatterna: ingen fyrk vill jag lemna qvar!"

"Inte jag heller!" svarade Mickel. "Vänta, jag är på ögonblicket hos dig, min älskade. Men, kors, dörren är ju läst — öppna för din otålige älskare."

"Ack! jag kan ej få rätt på nyckeln: jag vet ej hvar pappa lagt den. Men stig i korgen; det går behändigt! Pass på — här kommer den..."

Mickel stod väl en stund och funderade, om han skulle drista sig till en sådan färd, på hvilken dessutom hans fästmö nyss blifvit förpassad rakt i grytan; men sjelfva de försigtigaste trotsa djerft hvarje fara, när det gäller att förtjena pengar; och snålheten bedrager ofta visheten, ja till och med räfven. Mickel satte sig derföre i korgen, hvilken derpå började så småningom hissas i höjden.

Digitized by Google

Men innan den väl hunnit till gluggen, stannade den tvert, och med en lätt rysning kände Mickel i detsamma att Drakens dotter strök honom med sin skarpa klo öfver ryggen.

"Ack, sådan mjuk pels!" sade hon med innerligt smekande röst.

"Du är mer än god, min älskade!" yttrade Räfven. "Men när jag väl kommit upp, blir det bättre tid att ta den i närmare betraktande. Skynda, jag ber!"

"Och hvilken svans sedan!" fortfor den sköna; "hvad den är vacker!"

"Den står helt och hållet till din tjenst, gudomliga varelse. Men låt mig för all del komma opp! Vi ha minsann ingen tid att förlora."

"Nej, maken till svans har jag aldrig sett. Min själ, jag nu förundrar mig öfver din stora tur hos damerna!"

"Ack, förtrollande engel! min svans tillhör dig för arf och eget . . . men du kramar den nog hårdt."

Knappt voro dessa ord uttalade, så föll korgen i marken — men Räfven hängde i samma ögon-

Digitized by Google

blick med svansen i en snara och dinglade nu mellan himmel och jord. Det hade skett genom samma slags knep, hvarmed han nyss fängslat den stackars Hunden. Man kan väl föreställa sig, hur bestört han blef! Han tjöt med full hals, så att det gaf eko i skogen; ty det är inte så roligt just att hänga i svansen med hufvudet nedåt. Straxt öppnades dörren i klippan — och ut steg Draken i egen hög person, med pipan i mun och beledsagad af alla högförnäma djur i trakten.

"Hå, hå, min bror!" sade Björnen och skrattade så att magen skakades; "hvem i all verlden har väl sett Räfven hänga så der vid svansen?"

"Säkert önskar du en läkare!" sade doktor Apa.

"Just ett passande parti: en fröken Drake och en sådan der en, som du!" sade Geten.

Mickel teg — men skar tänderna af ilska. Aldra mest förargades han ändå öfver Åsnan och hennes medlidande, då hon helt allvarsamt bedyrade att hans ställning icke föreföll henne det ringaste löjlig.

"Nå väl!" utlät sig Mickel ändtligen, "lurad har jag blifvit, bedragen och utskrattad — men så

Digitized by Google

har jag åtminstone den glädjen att jag spelat Hunden samma spratt. Gån till Kattans boning, mitt herrskap, så fån j också skratta åt honom: liksom jag, har han gjort sig mer än förtjent deraf."

"Nej," sade Draken och tog pipan ur mun, "man brukar ej skratta åt hederliga hundar!"

"Hvad!" skrek Nalle, "här kommer han ju sjelf.."

Det var verkligen vår vän Hunden, som nu kom springande. Han hade efter många ansträngningar lyckats att afgnaga snöret; derefter hade han noga snuktat efter Räfvens spår, upptänd af hämdlystnad, och ändtligen anländt till Drakens boning — men här fann han sin hämd redan utkrafd.

Hans kusin, den bedragna Kattan, var likväl det första föremålet för hans tanker. "Hvar är hon?" frågade han; "ack, hvar är *hon?* Säkert har den der kanaljen spelt henne något spratt."

"Det fruktar nära nog jag också, min gamle vän," svarade Draken. "Men slå nu bort sorgen för hennes skull! Jag vill i stället ge dig min dotter, jemte hela min förmögenhet, och på köpet

Digitized by Google

alla de der benknotorna, om hvilka du höll en så trogen vård."

"Nej, tack, min bästa herre! Er rikedom behöfver jag inte; och hvad er dotter angår, så vill jag på ingen kondition ha henne till hustru. Min kusin blir jag trogen: henne skall jag ha reda på, om jag än skulle söka henne öfver hela vida verlden!"

"Der har du henne då!" utropade Draken — och i ljuf förvirring flög den vackra Kattan i Hundens öppnade famn.

"Jag känner allt!" sade hon; "det var på ett grymt sätt jag blifvit bedragen."

Och åt detta fick Mickel bara slicka sig om munnen. Så stor fruntimmerskännare var han nog, att han visste det munvighet och granna tal kunna öfverskyla mången otrohet; men att af sin älskare ha varit ämnad till soppa åt en Drake — sådant, det insåg han väl, skulle en flicka aldrig förlåta.

"Nå," sade Draken och vände sig till Räfven, der han hängde och dinglade, "ni finner väl nu,

Digitized by Google

min herre, att jag icke eger någon dotter, utan att det varit mig, som ni kurtiserat. Jag skämtade bara med Skatan, väl vetande att hvad jag ville ha fram till er, skulle hon genast rapportera. De stora vilja gerna, såsom ni känner, roa sig på andras bekostnad. Men lär er häraf att ärlighet ändå varar längst!"

I samma ögonblick gjorde Räfven en våldsam ansträngning; tåget brast, och han damp sålunda i marken — men svansen blef qvar i snaran. Och svanslös och mäkta snopen luffade han sin väg inåt skogen.

Dagen derpå firade de älskande tu sitt bröllop, der Draken hade hedersplatsen vid brudens sida. I ett långvarigt äktenskap — likt månget annat äkta pars — lefde de sedermera som hund och katt.

Digitized by Google

Stjernan.

Vid kusten af hafvet låg en grann byggnad, och i den bodde en rik fiskare, som dock räknade sin ende son för sin förnämsta skatt. Icke långt derifrån hade en annan fiskare, men mycket fattig, sin ringa stuga, der han framlefde sina tunga dagar: hans trägna arbete förslog ej att mätta de många små munnar, som jemt ropade efter bröd. Aldrig hade han ändå tiggt om någon hjelp af sin bättre lottade granne, ty han kände för väl att denne hade ett elakt hjerta.

Men det var en gång en julqväll; och då ljusen tändes i den rike mannens hus och grytan med den hvita gröten lyftades från elden och de granna julbögarne uppstaplades för den ende sonen, stod just den fattige med sitt nät på ryggen utanför fönstret och blickade dit in; då kunde han ej

Digitized by Google

afhålla sig från en djup suck, ty han tänkte på *sin* mörka stuga, sin sjuka lidande hustru och de många små barnen, som nu väntade hans återkomst och frågade om ej gröten snart skulle kokas och ljusen tändas liksom förra året. Denna höst hade den fattige fiskaren haft många svåra motgångar; och just i dag, då han ända till skymningen legat ute på hafvet, hade han icke ens fått så mycket fisk att hälften af hans talrika hushåll kunde mättas deraf. Som han så stod i sorgset mod och tänkte på den olika fördelningen af lyckans håfvor, såg han upp till himmelen och varseblef att en mörk sky sammandrog sig öfver den rike mannens hus, under det en vänlig stjerna lyste öfver hans eget. Fiskaren tänkte härvid på ledstjernan öfver Bethlehem; och hans hjerta, som varit så oroligt, började underbart lugnas. Han kufvade sin stolta ovilja mot den rike mannen, lade nätet på marken och trädde nu — för första gången med en bön, en ödmjuk bön på läpparne — in i det upplysta rummet, der han stannade vid dörren.

»Hvad är det du säger?» frågade den rike och såg med förakt ned på sin granne.

Digitized by Google

"Jag ber om bröd till mina fattiga små och ett enda litet ljus, att de måtte få någonting att fröjda sig åt! De skälfva af hunger och köld i vår mörka stuga. Herran har ej velat välsigna mitt arbete i dag."

"Herran välsignar inga lathundar!" sade den rike mannen kärft. "Du kan sjelf dra försorg om de dina; så får jag göra!"

"Bröd!" bad ännu en gång den fattige, "bröd ... mina små svälta ihjel! Kom ihåg att du sjelf är far!"

"Just derföre kastar jag ej bort mitt bröd åt hundarne!" Den hårdhjertade rike pekade åt dörren och vände den fattige ryggen.

Utan att säga ett ord, gick den olycklige fiskaren ut. Ännu lyste stjernan lika klar öfver hans lilla stuga; men der inne var mörkt, och då han stannade utanföre, hörde han sitt minsta barn snyfta efter mat, under det modern bad andäktiga böner till den, som är de öfvergifnas vän.

"Nej, det är omöjligt, jag kan ej gå in!" suckade den förtviflade fadern och gick i stället ned

Digitized by Google

till stranden, lossade sin farkost och lät den drifva ut på det stormande hafvet, lika godt hvarthän det bar: han visste ej sjelf så noga hvad han ville. I detsamma hördes på afstånd några genomträngande nödrop — och nu väcktes han till full besinning. Raskt styrde han åt det håll, hvarifrån de kommo, och märkte snart ett redlöst fartyg, som hvart ögonblick var i fara att stöta på grund, emedan en stark dimma hindrade besättningen att hålla undan de hotande bränningarne. Det var en främmande seglare, som ej kände farvattnet.

Fiskaren blef en välkommen lots. Snart förde han fartyget välbehållet i hamn. Och med en belöning vida öfver förväntan och rikligt försedd med proviant för sin betryckta familj, återvände han till sin lilla stuga. Ljus blefvo tända, de hungrande fingo mat, och fartygets kapten, som sjelf kom efter, hade med sig till de små en hel hop herrliga saker. Men då glädjen och tacksamheten var som lifligast, stördes den hastigt af ett genomträngande skri. Fiskaren skyndade ut och bort till sin grannes boning, hvarifrån det hörts.

Digitized by Google

"Herrans straff!" sade den rike mannen med bleka kinder och stirrande ögon, då fiskaren steg in; "se der ..." och han visade på sin son: denne låg tillbakasjunken mot stolskarmen — död — träffad af slag i det ögonblick han skulle sätta sig till bords.

Den fattige mannen drog en djup suck af deltagande för den rike; han tänkte på stjernan och på den mörka skyn — och återvände i stilla bön till sin egen stuga.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

24 sk. B:ko.

Digitized by Google